

DE IT-PROFESSIONELLES FAGBLAD

PROS

Abladet

Nr. 3 marts 2002

UNIVERSITAS ROSA

Adresse:

Ahlefeldtsgade 16, 1359 Kbh. K.
Tlf. 33 36 41 41, fax 33 91 90 44
PROSABLADETS
postgiro: 6 58 08 90,
e-mail: prosabladet@prosa.dk

Ansvarshavende redaktør:

Thor Temte
tth@prosa.dk

Redaktionelle medarbejdere:

Julie Bech jub@prosa.dk
og Petra Husum peh@prosa.dk

Udgivelsesdato og deadline:

Udkommer den 15. hver måned,
undtagen juli måned.

Deadline for næste nr.:

den 2. april med morgenposten

Redaktionsudvalg:

Peter Ussing, Bjørn Westh, Helle Ipsen,
Michael Harly, Torben Schou Jensen og
Troels Gade.

Artikler:

Synspunkter, der fremføres i signerede artikler, er ikke nødvendigvis dækkende for redaktionens opfattelse. Rubrikken „Synspunkt“ stilles til rådighed for Hovedbestyrelsen.

Annoncer:

DG Media a/s
Telefon: 70 27 11 55
E-mail: epost@dgmedia.dk
Deadline for næste nummer:

Mandag den 4. marts

Abonnement:

Privat abonnement koster
250,00 kr. om året, incl. moms.

Oplag:

Oplag 13.500

Teknisk produktion:

Forsidebillede: Shazia Khan: Lysinstallati-
on på RUC
Illustrationer: Hvis ikke andet er angivet,
PROSAarkiv
Layout og sats: Palle Skramso
Tryk: Boisen & Nielsen

Papir og produktion er godkendt til
Nordisk Miljømærkning

SYNSPUNKT

Den farlige vej

Et gammelt ordsprog siger, at nye koste fejer bedst. Med regeringsskiftet sidste november er der så sandelig kommet nye koste. Om de så fejer bedre er et åbent spørgsmål, men de har i hvert fald fået hvirvlet en masse støv op. Indenfor PROSAs arbejdsområder er der også fremkommet en lang række initiativer, lige fra nedlæggelsen af store dele af Arbejdstilsynet, over oprettelsen af en ny statslig a-kasse til en række indgreb i bestående overenskomster.

Specielt "Lov om ændring af lov om gennemførelse af deltidsdirektivet" påkalder sig sin opmærksomhed i denne tid. Med forslaget indføres en ret til, at en arbejdsgiver og en lønmodtager kan aftale, at lønmodtageren kan arbejde på deltid, uanset om overenskomsten ikke giver mulighed for deltid. Regeringen begrundet forslaget med, at de overenskomster, der ikke giver mulighed for deltidsarbejde, er ude af trit med mange lønmodtageres ønsker. Desuden forhindrer adgangen til deltidsarbejde mange børnefamiliers ønske om større fleksibilitet, således at de kan få arbejds- og familielivet til at hænge bedre sammen. Derfor er der et behov for, at der indføres denne mulighed uagtet, at der altså findes nogle få overenskomster, der forhindrer deltid.

Der er flere mærkværdigheder i dette forslag. Først og fremmest er det uhørt, at en regering griber ind i overenskomster til den ene parts klare fordel. Normalt vil opfyldelsen af et krav, hvad enten kravet er fra arbejdsgiversiden eller lønmodtagerside, koste noget. Enten penge eller opfyldelse af et krav fra modpartens liste. Med dette forslag slipper arbejdsgiverne både for besværet med at forhandle kravet, men også for at betale for opfyldelsen.

Det andet er, at indførelsen af den overenskomstmæssige begrænsning i muligheden for at gå på deltid, jo har en årsag. Det er typisk inden for fag, hvor arbejdsgiverne er dårlige til at planlægge og tilrettelægge arbejdstiden, og derfor i stor udstrækning benytter sig af deltidsarbejdere, som hyres efter behag. Der er derfor også primært i lavtlønsektoren og inden for arbejdsområder, der ikke kræver særlig uddannelse, at der ikke er mulighed for deltidsarbejde. Formålet er at skabe stillinger, som lønmodtageren kan leve af, i stedet for at forsørgelsesgrundlaget skal strikkes sammen af to eller flere stillinger.

Lovforslaget betyder, at det er den enkelte lønmodtager, som laver aftalen med arbejdsgiveren. Væk er fagforeningen og tillidsrepræsentanten. Regeringen har en tykerto på, at den slags må kunne aftales mellem frie og selvstændige individer i et ligeværdigt forhold. Der er slet ikke brug for hverken faglige organisationer eller tillidsrepræsentanter. Der er ikke nogen arbejdsgiver, der kan tvinge en medarbejder på deltid, hvis vedkommende ikke vil. Troen på det ligeværdige forhold er næsten rørende. Alle de sager der handler om arbejdsgivernes mangel på ledelsesmæssige kvalifikationer er tilsyneladende glemt, lige fra de usaglige afskedigelser til det dårlige arbejdsmiljø. Der er en grund til, at der stadig findes fagforeninger. Det kan godt være, at klassekampen er død, men kampen mod den dårlige arbejdsgiver dør aldrig.

Regeringen er slået ind på en vej, hvor bekæmpelsen af fagforeningerne er et mål. Det er en farlig vej at betrede. Det danske aftalesystem er i forvejen under pres i forbindelse med implementeringen af EU-direktiver. Dette pres bliver ikke mindre af, at landets egen regering ikke mener, at arbejdsmarkedets parter kan løse problemerne på arbejdsmarkedet. Og når de så oven i købet gør det ensidigt til fordel for den ene part, lover det ikke godt for fremtiden. Forhåbentlig lægger støvet sig så betids, at disse lovgivningsmæssige vildskud ikke får lov til at brede sig.

Niels Bertelsen, næstformand

En høj løn og spændende arbejdsopgaver får mange til at springe ud som freelancere. Men tilværelsen som selvstændig er måske ikke så anderledes fra det velkendte lønmodtagerliv

Side 4

Hvad skal vi bruge computernes power til? Går Microsoft ind for åbne standarder? Er vore dages programmører for kedelige? Og hvad har Darwin til fælles med programmeringssprog?

De spørgsmål og mange flere kan du få svar på i Karsten Bengtssons interview med Microsofts Anders Hejlsberg.

Side 10 - 13

Datalogi på RUC. Datalogi er for alle, siger studielederen for datalogi på RUC. På studiet er der masser af kvinder og humanister. Læs om studerende, som mestrer samarbejdets kunst og projektarbejdets glæder og sorger.

Side 14 - 17

2	Synspunkt
4	Farvel til det trygge
6	Fint at være fri
7	IT-eksperter lejes ud
9	Faglig Talt
10	Anders og evolutionen
14	Datalogi er for alle
15	Pædagogisk datalogi
17	Jeg vælger datalogi
18	Hvem skal styre den Ny økonomi
19	Do WAP, do WAP
20	Læserebrev
21	Kurt, kaos og Kulhuse
22	PROSAbladet dengang
23	Bog-info
24	A-kassen orienterer
24	HB-møde på Kolle Kolle
29-30	PROSA-aktiviteter
31	PROSA-kontakter
32	OL for nørder

Farvel til det trygge

En høj løn og spændende arbejdsopgaver får mange til at springe ud som freelancere. Men tilværelsen som selvstændig er måske ikke så anderledes fra det velkendte lønmodtagerliv

Af Claus Midjord

- Det er først og fremmest friheden, der trækker. Som freelancer kan jeg selv disponere over min hverdag. Jeg rejser ofte til Sverige om sommeren, og når jeg arbejder for mig selv, kan jeg sidde i en svensk skov med min computer og passe mit arbejde midt mellem de grønne træer. Det færdige resultat kan herefter sendes hjem til kunden over nettet.

Fri fugl

Det er Mads Holm Lauridsen (37 år), der fortæller om sine fremtidsplaner. Han er netop i gang med at etablere sig som it-freelancer med speciale i web-design. Dermed bliver han en af arbejdsmarkedets frie fugle, der shopper af sted fra job til job. Et liv der for mange byder på massevis af udfordringer, men også en tilværelse uden fast løn, pension, uden opsigelsesvarsler og det daglige samvær med kollegerne på arbejdspladsen.

- Jeg gør mig ingen forestillinger om, at livet som selvstændig bliver lutter idyl. Der skal arbejdes hårdt, og en tilværelse som fri agent har også sine skyggesider, især hvis det bliver svært at skaffe kunder, siger Mads Holm Lauridsen.

- Når det strammer til med økonomien, er udgifterne til konsulenter noget af det første firmaerne sparer på. Og det kan jo hurtigt blive et ret kontant problem. Så er der selvfølgelig også risikoen for at blive isoleret. Det problem har jeg dog løst ved at etablere kontorfællesskab med en grafisk designer.

Mange roller

- En anden ting, som kan blive svært, er, at jeg skal lære at udfylde en masse roller. Jeg skal både være sælger og regn-

skabsmand, og jeg skal også selv sørge for min efteruddannelse. Det er mange bolde at holde i luften på engang, og man skal være nogenlunde god til det hele for at få butikken til at køre rundt. Det nytter jo ikke noget at være dygtig rent fagligt, hvis man ikke kan få fat i kunderne.

En fordel for arbejdsgiverne

It-sektoren er udset som en af de brancher, der vil benytte flere freelance-konsulenter i de kommende år. Virksomhederne forklarer udviklingen med, at det er svært at få tilstrækkeligt med kvalificeret arbejdskraft. Men den fremstilling er forkert. Det mener i hvert fald Kim Alex Olsen (45 år), der er tidligere næstformand i PROSA. Han er databaseekspert og har arbejdet freelance siden august sidste år.

- Vi får flere freelancere, fordi det er fordelagtigt for arbejdsgiverne. Når man kan hente folk ind til bestemte opgaver, skal der jo ikke betales feriepenge og pension og alt det der. Timelønnen bliver til gengæld lidt højere, og det er naturligvis en fordel for de gode it-folk, som har let

DEN TYPISKE IT-FREELANCER

Rapporten fra PLS Rambøll Management omfatter alle typer af freelancere. It-folkene er dog peget ud som en af de typiske grupper. Det er ofte en yngre mand med en relativ kort erhvervskarriere bag sig, skriver konsulenterne. Den uddannelsesmæssige baggrund kan variere fra et langt videregående studium til en kort formel uddannelse. Formentlig er der også et større antal autodidakte. It-freelancer tjener ofte en høj løn og kunne sagtens finde et godt fast job. Når det er mere attraktivt at arbejde selvstændigt, skyldes det muligheden for at tjene mere, eller fordi det er sjovere at gå ud og ind af virksomhederne.

ved at finde arbejde. Taberne bliver de unge og rutinerede, siger han.

En broget flok

Officielt betegnes freelancerne som den 3. gruppe på arbejdsmarkedet. Det er

Vi får flere freelancere, fordi det er fordelagtigt for arbejdsgiverne. Når man kan hente folk ind til bestemte opgaver, skal der jo ikke betales feriepenge og pension og alt det der.

Foto: Sonja Iskov

dem, der hverken er lønmodtagere eller selvstændige i traditionel betydning. I medierne går den 3. gruppe også under betegnelser som de atypiske ansatte, de frie agenter eller de selvbeskæftigede. Andre taler om de nye ansættelsesformer eller om de frie fugle.

Det er uhyre svært at pege på de karakteristika, der adskiller de frie agenter fra det øvrige arbejdsmarked. Det er som at få firkantede stolper til at passe i runde huller, skrev en gruppe amerikanske arbejdsmarkedsforskere i 1998. De sædvanlige definitioner på lønmodtagere og arbejdsgivere passer ganske enkelt ikke.

På den ene side kan freelancerne ikke betragtes som egentlige lønmodtagere, som oftest fordi de er ansat til bestemte projekter, og fordi de arbejder for flere arbejdsgivere på én gang. På den anden side kan de heller ikke anses som selvstændige, typisk fordi den enkelte er forpligtet til at udføre arbejdet personligt.

Vanskelighederne med at finde ud af hvem de frie agenter egentlig er, hænger også sammen med, at gruppen er yderst forskellig. Det gælder også for it-konsulenterne. Nogle hyres gennem bureauer, nogle arbejder fra bopælen, andre har et kontor ude i byen og atter andre bruger det meste af arbejdsdagen hos kunderne, hvor de fungerer på lige fod med de fastansatte eller hentes ind som eksperter. Ud fra en grov opdeling, peger arbejdsmarkedsforskere på, at det 3. arbejdsmarked kan deles op i tre overordnede grupper. Det drejer sig om:

- Selvbeskæftigede, typisk selvstændige uden ansatte. De selvbeskæftigede er ofte eksperter, der ansættes på grund af specielle kvalifikationer f.eks. som softwareudviklere.
- Midlertidigt ansatte. Denne gruppe omfatter lønmodtagere, der er ansat i en virksomhed for at imødekomme relativt kortsigtede behov. Det kan både dreje sig om et bestemt projekt eller om arbejde i en tidsbegrænset periode.
- Ansatte, der hyres gennem vikarbureauer. Det drejer sig fortrinsvis om almindelige kontorvikarer. En hel del it-folk arbejder dog også gennem bureauer, der ikke er væsensforskellige fra de jobagenter, som kontorfolk og ligestillede benytter.

Intet nyt under solen

Kim Alex Olsen advarer imod at over-

Det er først og fremmest friheden, der trækker. Som freelancer kan jeg selv disponere over min hverdag. Jeg rejser ofte til Sverige om sommeren, og når jeg arbejder for mig selv, kan jeg sidde i en svensk skov med min computer og passe mit arbejde midt mellem de grønne træer. Det færdige resultat kan herefter sendes hjem til kunden over nettet.

Foto: Shazia Khan

dramatisere forskellen på fastansatte og freelancerne. Dybest set er der ikke så meget nyt under solen, mener han.

- Jeg plejer at sige, at jeg arbejder med de samme ting, som jeg hele tiden har gjort, men at jeg er ansat på en anden måde. Mit sikkerhedsnet er næppe blevet mindre, når jeg ser nøgternt på det. Som fastansat har man kun sit job, så længe ens firma kan skaffe arbejde. Sådan er det, og det gælder, hvad enten jeg er fastansat eller freelancer. Er der brug for min ekspertise, så er der arbejde og ellers ikke, siger Kim Alex Olsen.

Ikke mere frihed

Han afviser også, at freelancerne har mere frihed end fastansatte.

- Jeg har godt hørt den historie, men efter min mening er det rent øregas. Min frihed er hverken blevet større eller mindre end tidligere. Jeg arbejder som konsulent ude hos kunderne, og jeg har pligt til at være til stede ganske som de fastansatte. Min arbejdsdag er stort set som før, siger han.

- Jeg tror heller ikke på, at it-konsulenter kan klare hovedparten af arbejdet over nettet. Der er nogle overdrevne forestillinger om, hvad nettet kan udrette. I mit arbejde må jeg løbende drøfte sagerne

med kunden, og det kræver, at vi mødes ansigt til ansigt.

Freelancer ved et tilfælde

Kim Alex Olsen besluttede at starte for sig selv, da hans gamle arbejdsplads gik konkurs. Krakket og den efterfølgende firing gav startskuddet til at realisere en gammel drøm om at blive selvstændig. For Mads Holm Lauridsen var det også en firing, der fik ham til at starte selv. Hans job blev simpelthen nedlagt, fordi der ikke var arbejde nok.

Alligevel understreger de begge, at de selv har valgt at gå freelance. De ufrivillige afskedigelser var blot det ekstra skub, der fik dem til at droppe ud af den magelige tilværelse som fastansat lønmodtager.

- Jeg forestiller mig ikke, at jeg igen bliver fastansat. På den anden side er det klart, at der kan komme et tilbud, som man simpelthen ikke kan sige nej til. Men så skal det også være drømmejobbet, siger Mads Holm Lauridsen.

Kim Alex Olsen har planer om at gå videre og starte egen virksomhed med ansatte. Tilværelsen som freelancer betragter han som et mellemstation på vejen fra lønmodtagertilværelsen og til livet som direktør i eget firma. ●

Fint at være fri

De fleste freelancere er veluddannede og trives godt. Det konkluderer en undersøgelse, som Beskæftigelsesministeriet har bestilt.

Af Claus Midjord

Den typiske freelancer er væsentligt bedre uddannet end gennemsnittet af danske lønmodtagere. Hele 38 procent af de frie fugle har en langvarig uddannelse bag sig, mens det kun gælder for seks procent af befolkningen som helhed. Ser man på de mellemlange uddannelser, kan der ligeledes konstateres markante forskelle. 41 procent af freelancerne har gennemført en mellemlang uddannelse, mens tallet for det øvrige arbejdsmarked er 11 procent. 84 procent af befolkningen har en kortvarig uddannelse. Hos freelancerne er den gruppe kun 21 procent.

Tallene stammer fra en rapport om det tredje arbejdsmarked, som konsulentfirmaet PLS Rambøll Management har udarbejdet for Beskæftigelsesministeriet.

Freelancere er specialister

Ifølge konsulenterne kan de store forskelle i uddannelsesniveauerne blandt andet forklares med, at freelancerne ofte er specialister, der hyres til opgaver, som kræver specialviden. Det gælder ikke mindst på it-området.

Kortlægningen af det 3. arbejdsmarked er gennemført ved hjælp af statistik, spørgeskemaundersøgelser og interviews blandt virksomheder og freelancere. Rapporten konkluderer specielt om it-branchen, at der bliver flere løstansatte i de kommende år. Der nævnes ingen tal, men alle de virksomheder, der har medvirket i undersøgelsen, forventer at skulle bruge flere eller i hvert fald det samme antal freelancere som hidtil. Ingen forventer, at der bliver brug for færre.

Hvorfor freelance (tabel 1)

Hvorfor vælger nogle at arbejde freelance i stedet for at få et fast job? Er det fordi alternativet til det frie liv er arbejdsløshed, eller er arbejdet som selvstændig mere attraktivt end den rutineprægede lønmodtagerbeskæftigelse?

Det er et af de spørgsmål, konsulentfir-

Andelen af freelancere, der har svaret "i høj grad" på spørgsmålet om deres motiver for at blive selvstændige. Besvarelserne er angivet i procent. *Tabel 1*

Ville være egen herre	66
Ville selv bestemme arbejdets indhold	65
Havde et godt netværk	36
Kunne ikke få arbejde	17
Blev arbejdsløs	13
Hensynet til familien	12

maet har undersøgt, og svaret bliver et både og. Blandt ældre og personer med en kortvarig uddannelse er der en tendens til, at mange føler sig presset ud af arbejdsmarkedet. De må derfor tage de – midlertidige – jobs, der nu engang melder sig. Sådan er det dog ikke for hovedparten af freelancerne. I en undersøgelsen svarer 66 procent, at det i høj grad er ønsket om at blive herre i eget hus, der er baggrunden for, at de er blevet selvstændige. 65 procent har svaret ja til, at det i høj grad var ønsket om selv at bestemme arbejdets indhold, der fik dem til at starte for sig selv. Det er karakteristisk, at det især er unge og højtuddannede, der lægger vægt på disse faktorer.

17 procent af dem, der føler sig tvunget ud i freelancetilværelsen, oplyser, at de har valgt denne levevej, fordi de ikke kunne få et ordinært job. 13 procent valgte at starte for sig selv, fordi de var ledige og gerne ville holde sig i gang.

Dramatiske forskelle (tabel 2)

Konsulentfirmaet har også undersøgt, hvordan det forholder sig med den personlige og faglige udvikling hos freelancere og fastansatte. Og her viser undersøgelsen, at der nærmest er dramatiske forskelle på de to grupper. F.eks. oplyser 73 procent af freelancerne, at de er motiverede og engagerede i arbejdet, og hele 86 procent siger ja til, at de er tilfredse med deres job. Til sammenligning er det kun 41 procent af de fastansatte, der er motiverede og engagerede, mens 72 procent er tilfredse med arbejdet.

Lær noget nyt

Freelancerne ser også mere lyst på demuligheder for dygtiggørelse og faglig udvikling, de får. Over halvdelen svarer ja til, at de har gode muligheder for at lære nyt, mens det kun gælder for godt en fjerdedel af lønmodtagerne. Resultatet kan virke gådefuldt, eftersom freelancerne går på færre kurser og i det hele taget får en mindre formel efteruddannelse end de fastansatte. Konsulenterne peger på, at kan forklaringen være, at freelancerne lærer nyt på selve jobbet, fordi de hentes ind til arbejdsopgaver, der i sig selv er udviklende.

Virksomhedernes interesser

Set fra virksomhedernes side er der indlysende fordele ved at anvende løst ansatte medarbejdere. Freelancerne belaster ikke de faste omkostninger. De hyres til bestemte opgaver, og når arbejdet er udført, kan de sendes hjem, uden at virksomhederne skal tænke på opsigelsesfrister, betaling af fratrædelsesgodtgørelser eller pension og feriepenge. Freelancernes timeløn er ganske vist langt højere end de fastansattes, men til gengæld skal der kun betales løn, når der produceres.

PLS Rambøll Management peger på, at interessen for at skære i omkostningerne hænger sammen med, at virksomhederne er udsat for en stærkt stigende international konkurrence. Konkurrencen kommer fra to sider. På den ene side

	Freelancere	Lønmodtagere
Arbejdet er afvekslende	82	59
Jeg har stor indflydelse	68	31
Gode muligheder for at lære nyt	54	23
Jeg er motiveret og engageret i arbejdet	73	41
Jeg er tilfreds med arbejdet	86	72
Andelen af lønmodtagere og freelancere, der har svaret "i høj grad" eller "altid" på 5 forskellige spørgsmål om deres arbejde. Besvarelserne er angivet i procent. <i>Tabel 2</i>		

er der med internettets fremmarch skabt en global markedsplads, som har tvunget virksomhederne ud i konkurrence med aktører i fjerne verdensdele. Specielt på it- og serviceområdet betyder nettets udbredelse, at arbejdsopgaver kan lægges ud til underleverandører og distancear-

bejdere, der i princippet kan bo hvor som helst på kloden.

Den anden side af presset drejer sig om, at virksomhederne i højere grad skal levere specialiserede ydelser, som skal skræddersyes til den enkelte kunde. Den slags opgaver løses ved at sammensætte

teams for hvert nyt projekt. Ved at hente freelancere ind kan virksomhederne hyre netop de specialister, der er brug for, og projektarbejdets tidsbegrænsende karakter passer godt til den midlertidige ansættelse. ●

IT-eksperter lejes ud

Bureauer står som mellemmand, der formidler kontakten mellem virksomheder og freelancere

Af Claus Midjord

Cell Free Agents er en blanding mellem et headhunterfirma og arbejdsformidlingen. Firmaet lever af at formidle job til it-freelancere.

- Man kan sige, at vi tager os af det, som freelancerne ikke nødvendigvis er særligt gode til. Det kan f.eks. være at sælge sig selv over for kunderne eller udarbejde regnskaber, fortæller virksomhedens administrerende direktør Anette Krogh.

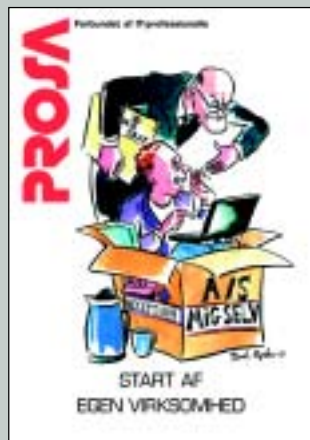
Cell Free Agents har knap 500 freelancere i databasen. For hver enkelt er der udarbejdet et detaljeret CV, der beskriver hvilke uddannelser og tidligere job den pågældende har. Der er også indhentet personlige referencer på freelanceren.

Oplysningerne i basen hentes frem, når en virksomhed henvender sig for at ansætte en it-sagkyndig. Ved at afstemme det konkrete job med kvalifikationerne hos den enkelte freelancer, kan Cell Free Agents finde frem til de kandidater, der er relevante for det pågældende job. Herefter arrangerer de jobinterview mellem virksomhed og freelancer, hvor bureauet er med som en slags tredjepart. Bliver parterne enige om ansættelse, udarbejder bureauet ansættelseskontrakten. Freelanceren får også sin løn gennem jobagenterne.

Anette Krogh siger, at virksomhedernes interesser i at bruge freelancere skyldes, at man på den måde kan styre omkostningerne effektivt. Der er ikke udgifter på medarbejdere, som går i tomgang.

Fortsættes på side 8

PROSA/ØST afholder foredrag om start af egen virksomhed

Inden for de seneste år har der været en stigende tendens til, at ansatte medarbejdere vælger at etablere egen virksomhed i form af konsulentvirksomhed. PROSA har derfor i samarbejde med advokat Martin Land fra Advokatfirmaet Dahl, Koch og Boll udarbejdet en pjeces, som giver gode råd til dem, der ønsker at etablere egen konsulentvirksomhed.

Pjecen vil blive præsenteret på et foredrag torsdag d. 4. april kl. 17.00 til 19.00, hvor advokat Martin Land vil fortælle om start af egen virksomhed. Foredraget foregår i PROSAs lokaler i København, Ahlefeldtsgade 16, 1359 København K. Indgang på hjørnet af Rømersgade og Ahlefeldtsgade.

- Hvorfor stiger antallet af konsulentvirksomheder i dag?
- Hvilke fordele og ulemper er der ved at etablere en konsulentvirksomhed?
- Hvordan skal du forberede start af egen virksomhed?
- Hvilke formelle ting bør du bringe i orden i forhold til f.eks. skattevæsenet?
- Hvilken virksomhedsform skal du vælge, og hvordan er skatteforholdene i forhold til virksomhedsformerne?
- Hvordan er skattevæsenets generelle syn på konsulentvirksomheder?

Det er nogle af de spørgsmål, du kan få svar på i foredraget.

PROSA/ØST serverer mad og drikke efter foredraget. Arrangementet er gratis for PROSA-medlemmer. Tilmelding til faglig sekretær Mogens Sørensen, e-mail mos@prosa.dk, senest d. 2. april.

Fortsat fra side 7

- Når mange it-folk også foretrækker at arbejde på denne måde, skyldes det nok flere ting. En høj løn eller mere frihed f.eks. til at være sammen med børnene, rejse eller tage en uddannelse, siger Anette Krogh.

Sædvanligvis er det it-specialister, der får job gennem Cell Free Agents. Men firmaet formidler også få job til kandidater på et lavere kvalifikationsniveau. Minimumskravet er dog, at den enkelte har arbejdet mindst to år i branchen.

Fordel i opgangstider

I IT-virksomheden TietoEnator vurderer økonomichef Mark Ødum, at it-freelancerne er kommet for at blive. Princippet om at være herre i eget hus, er virkelig slået igennem, mener han.

- Om det er en fordel eller en ulempe, er lidt svært at sige. Det kommer an på, hvordan man ser på det. I opgangstider er det en klar fordel at være freelancer. Lønnen er langt højere end for fastansatte, og virksomhederne slås om de rigtige medarbejdere. Men for tiden er markedet nede i en bølgedal. Det er mit indtryk, at mange freelancere søger fast arbejde for tiden, og det kan kun skyldes, at man har svært ved at finde tilstrækkeligt med opgaver. Jeg har også hørt, at bureauerne har svært ved at få afsat deres folk, siger Mark Ødum.

TietoEnator bruger mange løstansatte, men det drejer sig stort set kun om specialister. Medarbejdere med mere jævne kvalifikationer, foretrækker virksomheden selv at ansætte. ●

HVOR MANGE ARBEJDER FREELANCE?

Det er vanskeligt at gøre op, hvor stort det 3. arbejdsmarked er i Danmark. Svaret afhænger af, hvordan man vælger at definere begrebet freelancere eller de atypisk ansatte. PLS Rambøll Management når frem til, at det drejer sig om 23.000, men heri er kun medregnet de personer, der udelukkende lever af indtægter fra freelance-virksomhed.

En LO-undersøgelse fra 2000 viste, at 432.000 personer havde job som midlertidigt ansatte. Hertil kom yderligere 102.000 selvbeskæftigede, altså selvstændige uden ansatte.

Vælges den videst mulige definition viser LOs undersøgelse, at 563.000 personer befinder sig på det 3. arbejdsmarked. Det svarer til 12 procent af alle erhvervsaktive i Danmark. Efter denne definition er både selvbeskæftigede, midlertidigt ansatte og lønmodtagere med sekundær beskæftigelse regnet med.

Kvinderne ser ud til at være i mindretal blandt freelancerne. I undersøgelsen fra PLS Rambøll Management udgør kvinderne kun en tredjedel af de atypisk beskæftigede. Ifølge konsulentfirmaet kan kvindernes underrepræsentation forklares med, at mænd er mere ambitiøse end kvinder, og at kvinder oftere giver udtryk for deres tvivl over for kunderne. Desuden tror bankerne mere på mænd end på kvinder, vurderer konsulenterne.

Kvinderne halter også bagud, når det gælder lønnen. I gennemsnit tjener en kvindelig it-freelancer 291.000 kr., hvorimod mændene har en indkomst på 411.000 kr. i gennemsnit. En del af forskellen kan måske forklares med, at kvinderne arbejder mindre end mænd. I gennemsnit arbejder en kvindelig freelancer 47 timer om ugen, mens arbejdsugen for mændene er på 52 timer.

IT-faglig kompetenceudvikling

Giv dig tid til et kompetenceeftersyn. Er din IT-faglige kompetence og dit uddannelsesniveau tilstrækkeligt? Og hvad er tilstrækkeligt?

Med den fart der er på i dagens IT-branche - hele tiden nye produkter, nye værktøjer, nye metoder - er det til syvende og sidst markedets behov, der bestemmer, hvad der er *tilstrækkeligt* og tidssvarende.

Gå ind på www.iitk.dk. Læs teksten og følg vejledningen fra IT-kompetence på forsiden og udfyld skemaet, som så sendes til IITK.

Vi tager udgangspunkt i dine oplysninger, og du modtager efterfølgende et forslag til en kompetenceudviklingsplan.

Kontakt os direkte på 33 17 92 10 for nærmere aftale mellem 10 og 15.

Nej til CFU-forliget

Med fremlæggelsen af finanslovsforslaget har regeringen ændret så afgørende på forudsætningerne for de statslige overenskomstaftaler, at PROSA mener, at man skal stemme nej til den fremlagte forligsskitse.

Kan man det?

Nogle – også i fagbevægelsen – har det synspunkt, at man ikke kan inddrage spørgsmålet om Finansloven i spørgsmålet om overenskomsten. Det er muligt, at disse personer lever i en osteklokke, hvor den omgivende verdens udvikling ikke influerer på deres hverdag, men det gør deres medlemmer ikke.

I PROSA mener vi ikke, at der er noget særligt helligt over hverken regering, finansminister eller finanslov. Vi betragter dem som enhver anden bestyrelse med en administrerende direktør, der fremlægger firmaets forretningsplaner og økonomiske mål – helt på linje med ledelsen i ethvert andet firma.

Spin-doctor effekten

Det er selvfølgelig den ledelse og disse planer, man skal forholde sig til, når man laver aftaler om rammerne for det fremtidige samarbejde. Det mener vi ikke, at det fremlagte forslag til CFU-aftale gør. Tværtimod. Det ligner til forveksling den aftale, man havde med den gamle bestyrelse og den tidligere direktør. Til gengæld må vi indrømme, at finansministeren med sædvanlig forståelse for spin-doctor-effekter, har formået at få sat nogle meget flotte ord på ting, der blot er pristalsreguleringer eller dækker over egentlige forringelser.

PROSA mener ikke, at man skal ignorere den kendsgerning, at bestyrelsesflertallet nu er skiftet, at der er kommet ny direktør, og at firmaets mål er kraftigt ændret. Det er den virkelighed, vi skal forholde os til, og derfor mener vi, at den fremlagte forligsskitse skal stemmes ned.

10 grunde til at forligsskitzen ikke du'r:

1 Reallønnen er ikke sikret.

- Der er kun afsat 5,5 % til generelle lønstigninger i perioden.
- Sidste år var inflationen på 2,1%
- I den seneste 3-års periode har inflationen været på 8 %. Men selv med reguleringsordningen har lønforbedringen i staten kun været på 7,3 %.

2 Reguleringsordningen er ikke forbedret.

- Vi følger stadig ikke trit med det private område, hvis de stiger mere end det offentlige.
- Til gengæld reduceres de aftalte lønstigninger, hvis lønudviklingen på det private arbejdsmarked skulle være langsommere end den statslige udvikling.

3 Reduceringer af personalestyrken

- Færre mennesker skal løbe hurtigere for den samme løn
- Der er hverken aftrædelsesordninger eller principper for afskedigelser. I stedet fyres de ældste og dem med flest sygedage.

4 Der mangler øget satsning på kompetenceudvikling.

- På trods af de dyre ord har man kun pristalsreguleret de afsatte midler.
- Samtidig er den generelle uddannelseslov – som man ellers kunne kombinere med den statslige uddannelseslov, bortfaldet. Det betyder en forringet mulighed for uddannelse.

5 Ingen satsning på det psykiske arbejdsmiljø.

- Arbejdstilsynet skal ikke gå ind i sagen om psykisk arbejdsmiljø
- Der skæres voldsomt i Arbejdstilsynet og på Arbejdstiljøinstituttet ligesom udbygningen af bedriftsundhedstjenesterne er stoppet.

- Arbejdspladser med under 10 ansatte skal ikke længere have sikkerhedsorganisation.
- En afskedigelsesrunde af dette omfang, som vi nu ser og med den aldersmæssige slagside, er ikke befordrende for det psykiske arbejdsmiljø.

6 Seniorordningerne indskrænkes

- Fremover kan de kun bruges af personer over 60 år.
- I stedet har man opnået en hensigts-erklæring om bonus og betalt frihed. En mulighed der allerede findes i det nuværende aftalesystem.

7 Nye lønformer – for „så kan man give mere i løn til dem, der fortjener det...“ siger finansministeren.

- Men samtidig vil man spare 9% på administrationen over de kommende tre år – samme periode som forligsudkastet dækker. Hvor pengene til at give nogle højere løn skal komme fra står hen i det uvisse – eller rettere, de kan kun komme fra færre ansatte og fra kollegaerne til dem, der får mere i løn.

8 Vigtige mangler i aftalen om ny løn.

- Der er fortsat ikke lokal konfliktret.
- Der mangler muligheder for voldsafgiftsafgørelser i tilfælde af uenighed
- Flere steder overvejes det allerede at bruge midlerne til lønforhøjelser til at reducere antallet af afskedigelser

9 Arbejdstidsaftaler. Finansministeriet forsøger stadig at komme igennem med:

- Afskaffelse af betaling for overarbejde
- Afskaffelse af 37-timers ugen.

10 3-årig aftale.

- Man kan ikke lave så langsigtede aftaler, når vilkårene forandrer sig så drastisk. Det nuværende udkast blev faktisk forældet 2 dage efter, at det blev fremlagt.

„Man kan fjerne en dansker fra Danmark, men man kan ikke fjerne Danmark fra en dansker“

Anders og evolutionen

Hvad skal vi bruge computerens power til?

Går Microsoft ind for åbne standarder?

Er vore dages programmører for kedelige?

Og hvad har Darwin til fælles med programmeringssprog?

De spørgsmål og mange flere kan du få svar på i Karsten Bengtssons interview med Microsofts Anders Hejlsberg.

Af: Karsten Bengtsson, San Francisco

Når Microsoft har brug for at svare igen på konkurrenters lancering af nye programmeringssprog, henvender man sig til den danske softwarearkitekt, designer og programmør Anders Hejlsberg.

Han har senest ledet det hold, der har udviklet Microsofts nyeste programmeringssprog C#, der af mange er blevet opfattet som softwaregigantens svar på Suns populære Java.

Inden Anders Hejlsberg kom til Microsoft, designede han Turbo Pascal-oversætteren og Delphi-udviklingssystemet, som begge blev lanceret af Borland International.

Anders Hejlsberg har boet og arbejdet i USA gennem de sidste 15 år, men som han siger „Man kan fjerne en dansker fra Danmark, men man kan ikke fjerne Danmark fra en dansker“.

Anders Hejlsbergs karriere som softwareudvikler og program-

Microsoft®
.net™

mør spænder stort set fra udviklingen af de første hobbycomputere til det seneste internetprogrammeringssprog.

I starten af 1980'erne udviklede han en *command-line* Pascal-oversætter, som han kaldte „Compass Pascal“. Dette projekt *leasede* han senere til Borland International, der tilføjede en ny brugergrænseflade, herunder den indbyggede tekst editor.

Hejlsberg boede på det tidspunkt stadig i Danmark og arbejdede via et 9600 baud modem sammen med sine nye kolleger i Scotts Valley i Californien, hvor Borland International holdt til.

På grund af tidsforskellen kunne Anders arbejde med projektet i løbet af dagen og ved fyraftenstid sende resultatet til Borland på den anden side af kloden. Når software-udviklerne så mødte på arbejde der, kunne de tage tråden op og forsætte arbejdet med den programkode, der skulle forbedre oversætteren.

Et globalt vagtskifte var således etableret.

Anders blev mere og mere involveret i udviklingen af Turbo Pascal og flyttede derfor snart til USA. Den 10. november 1983 blev Turbo Pascal 1.0 frigivet. Oversætteren bestod af 10 filer, der alle kunne være på én diskette. Turbo Pascal 1.0 var desuden billigt. Borland tog kun 49.95 dollars for det – mens konkurrenternes tilsvarende produkt kostede langt over 500 dollars. Senere kom Anders Hejlsberg – sammen med Chuck Jazdzewski – til at lede den projektgruppe, der udviklede efterfølgeren til Turbo Pascal – nemlig Delphi, som så dagens lys i starten af 1990'erne.

- I gamle dage kunne en mand alene skrive og udvikle et nyt produkt. Men tiden havde ændret sig, og det var ikke længere muligt. Delphi blev derfor bygget af et team, husker Anders Hejlsberg.

Efter 13 år hos Borland søgte han nye jagtmarker og flyttede i 1996 til Microsoft i Redmond i den nordvestlige stat Washington. Her blev han involveret i udviklingen af Visual J++-oversætteren. I nyere tid har han ledet arbejdet med at specificere og udvikle oversætteren til det nye – og omdiskuterede programmeringssprog C# (udtales: „C sharp“), som indgår i Microsofts såkaldte .Net strategi. Anders har hos Microsoft titel af *Distinguished Engineer* og modtog i maj 2001 den ansete Dr. Dobbs *Excellence in Programming Award*, hvilket bringer den danskfødte Holtedreng i selskab med fornemme programmører som Linus Torvalds, James Gosling og Larry Wall.

Hobbycomputere

Anders fik sin interesse for programmering og computere i en tidlig alder. På Holte Gymnasium, som Anders gik på, havde man – som en af de få skoler i Danmark – noget så opsigtsvækkende som en computer.

Den fangede hurtigt den unge elevs interesse.

- De første 14 dage var det læreren, som lærte os noget. Men derefter var det os elever, der satte læreren ind i, hvordan det hele virkede, husker Anders om sin skoletid.

Senere blev Anders Hejlsberg optaget på Ingeniør Akademiet. På en rus-tur spillede han kort med en medstuderende, som tabte betydelige summer og derfor måtte udstede adskillige vekslers og gældsbeviser. Dette kortspil blev indgangen til firmaet PolyData, som de to unge studerende drev fra et lille kontor i Københavns Frihavn.

- Ja, hvad lavede vi? Vi importerede nogle såkaldte hobbycomputere fra England. Dengang var der endnu ikke nogle, der talte om „den personlige computer“. Men man havde altså disse hobbycomputere, som folk selv skulle sidde og lodde sammen. Det var der naturligvis ingen, der kunne finde ud af, så folk kom gerne tilbage og bad os om at gøre det. På den måde tjente vi penge to gange på den samme vare – og det var jo vældig smart.

Efterhånden kom Anders til at skrive software i Algol for disse tidlige Z80-baserede computere.

Året var 1979.

Ønskes: Kreativ tænkning

- *Du har på en måde været med fra den meget tidlige udvikling af computere og fulgt et felt, der har udviklet sig på en hel utrolig måde?*

- Ja, de computere vi importerede fra England havde en 8 bit processor på 4 megahertz og 64 KB ram. Det var ganske avanceret – dengang. I dag har jeg en bærbar computer, der har en processor på 1.2 giga hertz. Det er 300-500 gange så hurtigt. Men det interessante ved den udvikling er, at måden vi skriver software på, ikke har forandret sig synderligt. Det er sgu ikke blevet 300 gange mere effektivt.

Der er et interessant dilemma i arbejdet med software. Ifølge Moores Lov fordobler den tekniske udvikling, som bekendt, computerkraften hvert 18. måned. Men vores hjerner bliver jo ikke fordoblet hver 18. måned. Det betyder, at den kreativitet,

som skal udfylde hele det rum, som moderne computerkraft skaber, holder bagud. Det er en af grundene til, at vi ikke er kommet så forfærdelig langt. Det er jo ikke, fordi der ikke er blevet forsøgt med alle mulige forskellige tilgange til problemet. Vi har både første, anden, tredje og fjerde generations programmeringssprog, kunstig intelligens, og hvad ved jeg. Men der findes på en måde en fejl-opfattelse af en computers *power*. Vi er så fikserede på, hvor meget *power* den og den Pentium ditten datten maskine har, og hvor meget den dermed kan. Men al denne *power* har jo ikke så forfærdelig meget at gøre med kreativ tænkning. Det er den mur, vi ofte løber ind i. Vi har skabt maskiner, som er bedre til at udføre det, som de allerede kunne i forvejen. Men der er ikke sket nogen radikal fornyelse af hele hightech-industrien i takt med udviklingen af disse moderne og meget kraftfulde computere, som almindelige mennesker har i dag.

Bevares, der er gjort fremskridt med hensyn til talegenkendelsessoftware og den slags. Men igen – det er inden for de samme områder, som vores hjerner er gode til – genkendelse af ord og billeder og så videre. På den måde har tingene udviklet sig på en næsten darwinistisk måde. Det er blevet til en evolution mere end til en revolution. Det ene programmeringssprog har afløst det andet. Men de bygger i de fleste tilfælde på tidligere sprog. Det, der er prøvet før og har vist sig at fungere, bliver taget med i de nye sprog. Og vice versa. Det, der ikke duer, ryger ud.

Det er på den måde tingene udvikler sig. Java bygger på Smalltalk, C++ og andre objekt-orienterede sprog. Og også C# bygger på andre sprog som – naturligvis – C, og vi har da også taget noget fra Java. Sådan er det indenfor programmeringssprog. Man tager noget fra tidligere sprog – og smider andet ud.

Det gælder om at finde den rette kombination af nye og gamle features.

Det ene på programmeringssprog har afløst det andet, men bygger som regel på tidligere sprog. Det, der ikke duer, ryger ud, siger Anders Hejlsberg softwarearkitekt i Microsoft.

Fortsettes på side 12

Fortsat fra side 11 Babelstårn af kildekode

- Hvorfor er der denne næsten religiøse strid i valg af programmeringssprog. Enten er man til C# eller Java. Er det den virtuelle Gud, som er bange for, at der vil blive bygget et Babelstårn af kildekode, som vil vokse ind i himlen, hvis alle anvender samme sprog?

- Det har jo noget at gøre med, at en programmør tilbringer det meste af sin tid med at skrive i et bestemt sprog. Derfor føler han eller hun sig hjemme i det sprog og tænker måske bedst i det sprog. Det er lidt ligesom, at nogen tænker bedst på engelsk og andre på kinesisk. Det er svært at vænne sig til et nyt sprog.

- Er det rigtigt at C# er brygget på de samme bønner som Java. At Microsoft har kopieret et programmeringssprog, som på lang sigt kunne true koncernens eksistens?

- Jeg skal ikke komme ind på hele den diskussion om, hvem der har hugget hvad fra hvem. Som sagt, udvikler programmeringssprog sig ved, at man tager det, man kan bruge fra andre sprog. Man forsøger derved at nå et højere abstraktionsniveau.

Sådan er det gået gennem hele historien indenfor programmering, lige siden dengang man anvendte hulkort over udviklingen af C og C++ til C# og Java. Hele tiden er abstraktionsniveauet rykket opad.

- Er det også blevet simplere at programmere?

- Jeg ved ikke, om det er blevet simplere. Men de nye programmeringssprog har helt sikkert gjort programmører mere produktive. Jeg vil hævde, at der er sket en fordobling af programmørernes produktivitet i kraft af de nye sprog

- selvfølgelig afhængig af, hvilke applikationer man skriver. Noget af den *power*, vi snakkede om før, bliver jo i dag brugt til at udføre ting, som den enkelte programmør tidligere selv skulle udføre. Ting som *garbage collection* og *memory management* har jo eksisteret i lang tid, men der har aldrig været CPU-kraft nok i computeren til at inddrage disse ting. Det har vi dag. Vi tillader applikationer at løbe 20 % langsommere, for vi ved, at om seks måneder, så har vi maskiner, der løber dobbelt så hurtigt, og så bliver hele forsinkelsen indhentet igen.

Det er en genial måde at anvende Moores Lov på. Specielt set i lyset af, at der jo ellers ingenting er at bruge al den computerkraft til, som moderne computere har. Selv 3D-spil har jo svært

Vi har jo – i den vestlige verden – bygget et samfund, der slet ikke kan fungere uden computere. Men for flertallet af jordens befolkning, betyder computeren ingenting – for de har ikke nogen.

ved at bruge hele en moderne computers kapacitet.

5000 km i timen

- Der findes både en amerikansk og en europæisk tradition inden for programmering. Har du – med din baggrund – kunnet forene de to uden problemer?

- Groft sagt kan man sige, at C og C++ udgør det amerikanske stamtræ. De stammer jo begge fra Bell Labs. Og dertil er nu kommet Java og C#. Den europæiske tradition udgøres først og fremmest af Pascal og Objekt Pascal. De to traditioner smelter først og fremmest sammen ved, at det objektorienterede element er kommet ind i alle mainframe-sprog som en nødvendighed.

- Al denne snak om det ene programmeringssprog kontra det andet – har det nogen betydning for den enkelte forbrugers valg af software?

- Det har det jo på den måde, at en øget produktivitet for den enkelte programmør medfører billigere programmer for forbrugerne. Tag blot det moderne operativsystem. Hvis

man sammenligner det med udviklingen af bilen, så har den teknologiske udvikling inden for software gjort, at alting er blevet meget bedre og samtidig meget billigere. Det Windows operativsystem, som forbrugere kan købe i dag, har en tophastighed på 5000 kilometer i timen, kører 400 kilometer på literen og koster måske 1000 kroner – hvis vi udtrykker det i bil-analogien. Så det er en ret fantastisk udvikling.

Computere er dumme

- Er der noget ved teknologiens udvikling, der gør dig utryg?

- Tja, man hører jo tit folk snakke om, at alle verdens computere en skønne dag vil rotte sig sammen og overtage hele

„ Computere er i virkeligheden for dumme til at udgøre en reel trussel mod noget som helst. De er jo bare et værktøj. Den eneste fare, som jeg ser det, er, at det moderne samfund stoler for meget på computere „

verden. Men det er naturligvis noget sludder. Computere er i virkeligheden for dumme til at udgøre en reel trussel mod noget som helst. De er jo bare et værktøj. Den eneste fare, som jeg ser det, er, at det moderne samfund stoler for meget på computere. Vi har jo – i den vestlige verden – bygget et samfund, der slet ikke kan fungere uden computere. Men for flertallet af jordens befolkning, betyder computeren ingenting – for de har ikke nogen. På den positive side kan man anføre, at verden virkelig er blevet mindre. Det tidligere Østeuropa med diktatur og jerntæppet og alt det der, jamen, jeg tror i vid udstrækning, at det system bukkede under på grund af moderne informationsteknologi. Den verden var jo baseret på undertrykkelse og hemmeligholdelse af informationer. Men med satellitter, internet og computere, blev hele tæppet revet væk under den.

- *Du mener, at det havde mere at gøre med informationsteknologi end med vestens oprustning og udstationering af cruise-missiler i Europa?*

- Ja. Det moderne samfund er baseret på et *free flow of information* (fri udveksling af information, red.). Det er det, som skaber rigdom i et samfund.

- *De næste lande, der står for skud, er vel lande som eksempelvis Kina?*

- Ja, det tror jeg. For mig er det i virkeligheden en gåde, at den slags lukkede samfund overhovedet stadig eksisterer.

En lille mur

- *Mange betragter Microsoft som et slags Kina i hightech-verdenen. Et univers præget af lukkethed og hemmelighedskræmmeri.*

- Det er sjovt, at du siger det, for i realiteten har Microsoft arbejdet hårdt på at få standardiseret sine produkter. Igennem fem år har vi eksempelvis arbejdet på at gøre XML til en åben standard. Fra starten har vi arbejdet sammen med World Wide Web konsortiet for at skabe fælles standarder, og det præger også Microsofts øvrige produkter i dag.

Igennem hele udviklingen af .Net frameworket, der er Microsofts udviklingsværktøj for programmører, har vi arbejdet sammen med ECMA – Standardizing Information and Communication Systems (ECMA = European Computer Manufacturers Association er en europæisk standardiseringskomité, som specielt arbejder med computer- og softwarestandarder, red.) for at få det hele anerkendt og standardiseret. Det gælder også for C#. Ser man på Sun Microsystems, så har de ikke gjort et eneste komma til åben standard. De henvendte sig til ISO, men ville ikke forhandle om noget som helst. De ville blot bruge ISO som et gummistempel, der skulle bekræfte, at Java nu var en standard, som industrien kunne anvende. Og da ISO spagfærdigt gav udtryk for, at man gerne ville have indflydelse på processen, trak Sun det hele tilbage. Og de

gentog hele dette show overfor ECMA.

Så det med at Microsoft skulle være specielt lukket eller hemmelighedsfuld – det er en myte. Man når man er den største og meste dominerende spiller på et område, jamen, så bliver man også let den, der skal have alle knive stukket i ryggen. Sådan er det. Det er janteloven.

- *Men du mener, at åbenhed er en god ting?*

Ja. Hos Microsoft har vi spurgt vores kunder, og de har – loud and clear – givet udtryk for, at de vil have nogle produkter, der bygger på åbne standarder. Så det gør vi. Men naturligvis skal der også være konkurrence i selve implementeringen. Det er det, som driver industrien fremad. Og det er en ny

- *Mange betragter Microsoft som et slags Kina i hightech-verdenen. Et univers præget af lukkethed og hemmelighedskræmmeri.*

måde at tænke på hos Microsoft, ingen tvivl om det. Det er ikke noget, som kommer i morgen. Det tager tid. Men der er ingen tvivl om, at det er vejen frem.

- *Så der er også en mindre mur hos Microsoft, som skal væltes?*

- Jamen, helt afgjort.

Tænk større tanker

- *Er der forskel på de unge og de ældre programmører?*

- Nej, det vil jeg ikke sige. De unge programmører, som kommer her, har mulighed for at udtrykke sig mere, end man kunne i gamle dage. Der er et større rum at udfylde med de nye programmeringssprog. Man kan tænke større tanker. Men programmering er programmering. Man kan godt lære at programmere, men det er svært at lære at være en kreativ programmør. Man skal have et vist talent for det, det er ikke noget, man lige lærer.

- *Hvordan står danske programmører rent fagligt på den internationale arena?*

- Jamen, de befinder sig på et højt niveau. Det har de altid gjort. Der sker i det hele taget meget på programmeringsfronten i Europa – og dermed også i Danmark. ●

RUC's segl bærer en koral med den latinske tekst: *In tranquillo mors - in fluctu vita*. På dansk kan teksten gengives således: *I stilheden døden, i bevægelsen livet*.

Af Julie Bech, informationsmedarbejder
Foto: Shazia Khan.

Roskilde Universitetscenter (RUC) er oprettet i 1972 med det formål at udføre forskning og undervisning på højeste niveau.

Disse aktiviteter er organiseret i 10 institutter, hvor der tilbydes en lang række uddannelser på både bachelor-, kandidat- og ph.d.-niveau.

Samarbejdet på RUC ikke bare er en arbejdsform. Det er en færdighed de studerende skal have, når de går ud, siger Mads Rosendal, studieleder på datalogi, RUC

På Marbjerg mark. Uden for landets lov og ret ligger det store universitet ved motorvejen. RUC var i 70'erne kendt for sit doktrinære gruppearbejde, marxistiske sindelag og flippede studerende. I dag ser både RUC og de studerende anderledes ud. Mere strømlinede og moderne.

Går man over den mudrede mark forbi Smølfeborgen og færene, ender man ved datalogis fine, nye hus. Men hvor-

Datalogi er for alle

dan arbejder de studerende på RUC? Hvad forsker de i? Og hvor ender de? Og hvem er det egentlig, der læser datalogi på RUC?

Glimrende kvindefag

Fordommene blomstrer hos PROSAbladets udsendte medarbejder:

Den typiske datalog, han kommer vel fra den naturvidenskabelige basisuddannelse?

- Nej. *Han* er ikke natbasser, som man kunne forledes til at tro. En datalogistuderende på RUC kan lige så godt være en *hun*, som kommer fra den humanistiske basisuddannelse, smiler Mads Rosendal, som er studieleder på datalogi på RUC. Vi har flere kvindelige studerende på datalogi i forhold til datalogistudierne i resten af landet.

Mads Rosendal mener, at det kan skyldes, at de studerende på RUC først vælger deres fag efter to år på basis.

- Man får større kendskab til sit overbygningsfag, før man vælger det, end på andre universiteter. På de traditionelle universiteter kommer de studerende direkte ind på faget typisk fra de gymnasiale uddannelser. På RUC kan du tage kurser på overbygningsfagene, møde ældre studerende i kantinen og læse om

studieaktiviteter i RUC-avisen.

De studerende fra RUC har god mulighed for at tone deres uddannelse med deres specielle interessefelt – lige fra basis.

- Andre studerende snuser måske til flere emner end en typisk RUC'er. Men vi har til gengæld gennem projektarbejdet og tværfagligheden en god evne til at omstille teori til praksis, som Mads Rosendal udtrykker det.

Datalogi for datamatikere

En af parolerne på RUC er tværfaglighed. Det er en kongstanke, at de studerende skal lære at samarbejde med andre faggrupper. RUC optager derfor også studerende fra andre uddannelser. En del datamatikere vælger at blive bachelorer på RUC. For at blive bachelor som datamatiker, skal du læse 1 år på nat bas og et halvt år på datalogi.

- RUC har skræddersyet det tilbud til datamatikerne, fordi der er så mange. Derimod ser vi ikke mange multimedie-designere, siger Mads Rosendal. Men de er mere end velkomne. Dem kan vi også godt lave et tilbud til, hvis der kommer nok.

Projektarbejdet

Det er Mads Rosendals erfaring, at er-

hverdagslivet vil have personer som både er dybe og brede. De vil både have nogle, som kender faget ordentligt og samtidigt kan sætte det ind i en større sammenhæng. Kombinerer man de evner med en god menneskelig forståelse, ja, så er man ifølge Mads Rosendal, uovervindelig. Et af de våben RUC bruger for at gøre deres kandidater uovervindelige, er samarbejdet:

- Samarbejdet på RUC ikke bare er en arbejdsform. Det er en færdighed de studerende skal have, når de går ud. Du skal kunne indgå i et team. Og det er næsten den vigtigste ballast for RUC'ere, siger Mads Rosendal.

Derfor er det godt, at studiet er præget af studerende med forskellige baggrunde og motiver til at vælge faget.

Hvor ender en RUC'er?

RUC har et problem, som de fleste videregående it-uddannelser kan nikke genkendende til: Der er mange, som aldrig bliver færdige, fordi de allerede i studietiden får gode jobs. Der er stort set ingen arbejdsløshed inden for faget. Datalogi kan verden ikke få nok af.

Hovedparten af de studerende får arbejde i private virksomheder. Mange af de færdige dataloger bliver systemudviklere eller projektledere. Som RUC'er har man en god evne til at omsætte organisationer og virksomheders behov til brugbare og langtidsholdbare edb-systemer.

- Når man er ekspert i teamwork med mange faggrupper, forstår man sammenhængen mellem organisation og brug af eksempelvis software, siger Mads Rosendal.

Arkæologer på datalogi

RUC udbyder også i samarbejde med It-højskolen en tværfaglig uddannelse for bachelorer. På uddannelsen finder man en lang række fag, f.eks. sygeplejersker, farmaceuter, bibliotekarer og folk med en humanistisk og samfundsvidenskabelig baggrund.

Uddannelsen er også populær på arkæologi.

- Kombinationen lyder lidt tosset, siger Mads Rosendal, men hvis man tænker efter, har arkæologer jo netop brug for at få klassificeret og registreret deres oldsager.

Mads Rosendal fremhæver datalogi som et fag, man kan kombinere med hvad som helst.

- Jeg kan ikke forestille mig et fag på RUC med en bedre tværfaglig vinkel end datalogi.

Fra teori til praksis

Datalogi på RUC er en god blanding af kurser og projekter.

- Det er vigtigt med en blanding af værktøjer og en praksis til at sætte værktøjerne ind i en sammenhæng. Teori uden praksis dutter ikke, siger Mads Rosendal.

De studerende definerer selv deres projekter, men en datalogisk sammenhæng er dog afgørende for, om projektemnet også bliver godkendt. De studerende tager selv ansvar, og lektorer og adjunkter er til for at støtte og vejlede de studerende. Valgfriheden er stor på RUC, men der er alligevel en vis kerneviden, som skal være i orden, og det er kurserne med til at sikre.

Pædagogisk datalogi

Pernille Bjørn læser kombinationen datalogi og pædagogik og er ved at skrive speciale. Hun startede på den humanistiske basisuddannelse i 1996 og er nu ved at skrive et integreret speciale med datalogi og pædagogik.

Selvom Pernille har en humanistisk profil, siger hun selv, at hun har beskæftiget sig med datalogi i alle hendes år på RUC.

Etnografisk datalogi

Det allerførste projekt på basis var inspireret af et kursus, som hun tog på den naturvidenskabelige basisuddannelse. Kurset handlede om systemudvikling, om den analytiske og designmæssige proces, der går forud for selve programmeringen af et computerprogram. På kurset blev Pernille inspireret af de etnografiske me-

Fortsættes på side 16

Fortsat fra side 15

toder, som blev brugt i analyseprocessen af brugernes behov og adfærd. Kurset fik hendes øjne op for, at datalogi er mere end programmering.

- Vi brugte de etnografiske metoder til at analysere en virtuel, tekstbaseret verden. Vi kiggede på et internet spil, som hed LambdaMOO, fortæller Pernille. Spillet bestod kun af tekst der løb ned over skærmen og var en forløber for de avancerede fler-bruger internetbaserede 3D-computerspil, vi har i dag. Vi undersøgte, hvad der foregik inde i den virtuelle verden.

IT-støttet samarbejde

På det andet semester på datalogi, teknologsemesteret, skal man ifølge studieordningen gå i dybden med en given teknologi.

- Her valgte jeg, lidt utraditionelt, at gå i dybden med CSCW-systemer (Computer Supported Cooperative Work-systemer). Eksempler på CSCW-systemer er mailprogrammer eller elektroniske kalendere, hvor du kan informere om forskellige aktiviteter, møder, arbejdsopgaver etc., som foregår på en arbejdsplads. Her gik vi ind og analyserede en debat om, hvorvidt CSCW teknologi hæmmede eller fremmede samarbejdet mellem medarbejderne.

Når man som studerende ønsker at blande sine fag kan man på den ene side se på, hvordan f.eks. datalogi kan supplere pædagogik og på den anden side se på, hvordan pædagogik kan supplere datalogi.

Pernilles dybe interesse for it-understøttet gruppearbejde blev cementeret i et projekt, hvor hun opstillede en virtuel konference for gymnasielærere til at reflektere over deres praksis. I projektet arbejdede hun med CSCL teknologi (Computer Supported Collaborative Learning).

Specialet

Arbejdet med CSCW, CSCL og gruppearbejde optog Pernille så dybt, at hun i dag skriver speciale om emnet. Hun følger nogle grupper på to forskellige masteruddannelser for at undersøge, hvordan mennesker, som sidder i hver deres ende af Danmark, kan lave problemorienteret gruppearbejde.

- Jeg er procesvejleder for 4 grupper på masteruddannelse. Jeg hjælper dem med at få deres samarbejde til fungere samtidig med, at jeg undersøger hvordan. De er alle deltidsstuderende og bor i hver

En vejleder kan aldrig blive så engageret, som et gruppe medlem, der skal underskrive rapporten. Når man er i en gruppe, har man et fælles ejerskab af en problemstilling, og det gør en rapport mere gennemarbejdet, siger Pernille om gruppearbejdets glæder.

deres ende af landet, så det er noget af en udfordring. Mit speciale handler om it-understøttelse af problemorienteret projektarbejde.

Gruppearbejde

Pernille har skrevet de fleste af sine projektrapporter i grupper, men har også prøvet at skrive alene.

- Jeg foretrækker gruppearbejdet, siger hun. Når man arbejder i grupper, får man vendt alle de diskussioner, som melder sig i et projektførløb. En vejleder kan aldrig blive så engageret, som et gruppe medlem, der skal være med til at underskrive rapporten. Når man er i en gruppe, har man et fælles ejerskab af en problemstilling, og det gør en rapport mere gennemarbejdet.

Pernille skriver speciale alene, men vil hellere have skrevet i gruppe. Det er bare svært at finde nogle at skrive speciale med, når man læser pædagogik og datalogi. Det er ikke den mest almindelige kombination.

Det kunne jeg ikke have lavet alene

- På basis var jeg lidt naiv og tænkte, at man kunne arbejde sammen med alle. Det finder man ud af efterhånden er en utopi. Selvfølgelig er fælles faglig interesse meget vigtig, men det er lige så vigtigt, at man kan arbejde sammen. På en uddannelse er formålet med projektarbejdet selve erkendelsesprocessen, man opnår gennem samarbejdet omkring produktet, hvorimod gruppearbejde i en ar-

bejdssituation har fokus på produktet alene.

Gruppearbejdet appellerer til Pernille:

- Efter alle projekter har jeg tænkt: Det kunne jeg ikke have lavet alene.

Faglighed

RUC bliver ofte kritiseret for at mangle faglighed i forhold til andre universitetsuddannelser. Denne kritik er Pernille Bjørn ikke enig i.

- En af de åbenlyse fordele ved projektarbejdet er jo netop, at man kan tone sit studie, efter hvad man selv synes er spændende. Det er det, jeg har gjort. Jeg har gennem hele mit studie beskæftiget mig med forskellige facetter af læringsprocesser og it. Så det er jeg ekspert i. ●

Fire forskningsområder:
DIWA: Design og brug af Interaktive Web Applikationer.
Ontoquery
Fleksible søgesystemer
Intelligente søgesystemer
Netværk, mobiltelefoni
Programmer til mobiltelefoni, som kommunikerer gennem netværk. Sikkerhed i kommunikation
Algoritmer, programmeringssprog, logik. Et projekt i samarbejde med KU.
Forskningsprojekterne støttes af nationale og internationale bevillinger og sker i samarbejde med andre universiteter.

Jeg vælger datalogi

Jonas Hansen er 20 år og læser nat. bas. Efter sommerferien skal han læse datalogi på overbygningsuddannelsen. Han vælger helt sikkert datalogi som det ene fag, måske filosofi eller fysik som det andet.

Datalogi, kommunikation og journalistik har for nylig fået ny bygning.

- Det er flot sted, og helt klart noget af det flotteste hernede på RUC, mener Jonas.

Gruppearbejdet

Gruppearbejdet på RUC gør, at der er brug for andre faciliteter end på de traditionelle universitetsuddannelser. I alle husene er der derfor grupperum, små møderum med plads til 5-10 studerende. Auditorier og traditionelle klasselo-

kaler er der derimod ikke mange af.

En frygtet periode i en RUC'ers liv er gruppedannelsesprocessen.

- Det er hårdt og ubarmhjertigt, som Jonas beskriver det. Men samtidig lærer man, hvor vigtig det er at have et godt netværk. Grupperne bliver som regel dannet på to måder: Enten den strengt faglige, hvor studerende med fælles faglige interesser finder sammen, eller på den sociale måde, hvor studerende, som kender hinanden i forvejen vælger at skrive sammen.

Gruppearbejdet kan i bedste fald fungere som øjenåbner. Man lærer meget af at arbejde sammen med mennesker med anderledes indfaldsvinkel til tingene end ens egen.

Intro til datalogi

Jonas har taget introduktionskurset til Java programmering på datalogi og var glad for undervisningsformen. Jonas kunne programmere lidt hjemmefra, men kendte ikke meget til Java. På kurset kan man lære, hvordan programmeringssprog virker.

- Om tirsdagen var der forelæsning, og om fredagen var der øvelsestime med en hjælper, fortæller Jonas. Det er meget pædagogisk, at man starter med at lære noget og bagefter prøver det af. Og det er rart at det foregår på RUC. For det er jo ikke alle, som måske får taget sig sammen til at få lavet øvelserne derhjemme.

En frygtet periode i en RUC'ers liv er gruppedannelsesprocessen. Til gengæld lærer man, at det vigtigt med et godt netværk, fortæller Jonas Hansen, som er nat.bas'er.

Du kan blive bachelor og kandidat på RUC

- Basis varer to år. Du kan vælge imellem Naturvidenskabelig basisuddannelse (nat. bas.), Samfundsvidenskabelig basisuddannelse (sam. bas.) og Humanistisk basisuddannelse (hum. bas.)
- Der er 7745 studerende på RUC
- På datalogi er der godt 300

KURSER PÅ DATALOGI:

- Indledende programmering, her kan man snuse til Java.
- Interaktive systemer og projekter, som handler om ledelse og design.
- Begreber og redskaber til programmering.
- Databaser og deres opbygning
- Objektorienteret programmering. Java for viderekomne
- Digital kommunikation, som handler om netværk og maskinarkitektur.
- Systemudvikling i organisationer.

Nogle af kurserne kan også tages på basisuddannelserne, og på overbygningen er der en vis grad af valgfrihed blandt de videregående kurser.

Konference om Ny økonomi, ledelsens og arbejdskraftens ansvar.

Hvem skal styre den Ny Økonomi?

Af Ilja Wechselmann

PROSA, Dansk Magisterforening og Sociologisk Institut ved Københavns Universitet er gået sammen om at arrangere konferencen d. 21. marts.

Fagforeningerne har fastslået, at den nye regering har præsenteret en udfordring, som tvinger til handling og modspil. Havde det ikke været fordi, vi lever i den ny økonomis epoke, så ville foråret blive "varmt". "Normalt" ville en borgerlig regering blive mødt med konflikter, så politikken i samfundet ville sætte grænser for økonomiens magt. Strejker og lockouter ville føre til indkomstpolitisk regulering. I bedste fald ville "arbejderne" have manifesteret en politisk vilje, som ingen regering turde sidde overhørig.

I det seneste årti eller to er det som om, det er blevet omvendt. Det er nyt, at pyramidenerne i virksomheder og institutioner er blevet revet ned, samtidig med at ledelser i offentlige og private virksomheder får beføjelser og magt. I hverdagen er ledelsen mindre markant og fjern end tilforn. Alle skal lede lidt mere og lære at tage ansvar.

Der er andre krusninger på overfladen, man ikke skal ignorere. Det vigtigste i arbejdsprocessen er, at teknologisk innovation har medført „insourcing“ af ledelsesansvar og ledelseskompetence. Det har konsekvenser for strukturen i virksomhederne. Ledelsesrevolutionen kan komme til at betyde mere for det sociale liv i samfundet som helhed end teknologiske forudsætninger i form af it. Disse forandringer spiller sammen med en lang række ændringer i ejerforhold og medansvar. Allerede under den forrige regering beskæftigede Erhvervsministeriet sig med at rådgive og redegøre for en situation, hvor ledelser ikke længere alene ønskede at have ansvar for virksomheden. De ansatte ikke var tilbøjelige til at tage handsken op. Folketinget pålagde ministeriet at erhverve og formidle ekspertviden på området for at kunne foretage en høring i oktober 2001. Ministeriet afholdt bl.a. konferencer om sagen. Det er nok så vigtigt, at vi medarbejdere ser sagen ud fra vore egne perspektiver. Derfor denne konference.

Formålet med denne konference er at få belyst og diskuteret den ny økonomis ledelsesformer ud fra en fagpolitisk og forskningsmæssig vinkel. •

Konference om

Ny Økonomi, Ledelsens og Arbejdskraftens Ansvar

PROSA, Dansk Magisterforening og Sociologisk Institut indbyder til konference

21. marts 2002. kl. 12.30 – 17.00
Alexandersalen, Bispetorvet 3, København K

På konferencen belyses den ny økonomi, og der vil være mulighed for diskussion og spørgsmål.

Program

12.15 – 12.30 Ankomst og registrering
12.30 – 12.45 Velkomst v. Ingrid Stage og v. PROSA

Kan de ansatte lede sig selv i den nye økonomi?

12.45 – 13.15 Charlotte Antonsen, Venstre
13.15 – 13.45 Holger K. Nielsen, Socialistisk Folkeparti

13.45 – 14.15 Diskussion og spørgsmål fra salen.

14.45 – 15.10 Kaffepause

Organisatoriske og strukturelle forandringer ?

15.10 – 17.00
Paneldebat: Indlæg fra et panel bestående af Henrik Holt Larsen, Handelshøjskolen København Ingrid Stage, Dansk Magisterforening Niels Bertelsen, næstformand PROSA Jørgen Rosted, udviklingsdirektør for Erhvervs- og Boligstyrelsen

Ordstyrer:

Markus Bjørn Kraft, udviklingschef Dansk Handel og Service

Forbehold for ændringer

Tilmelding og yderligere oplysninger på www.prosa.dk/konference

Tilmelding senest 14. marts.

Pris kr. 50,- inkl. kaffe for PROSA-medlemmer. Kr. 100,- for andre.

Spørgsmål om konferencen kan stiles til Jesper Svarre, telefon 28 88 12 45, jes@prosa.dk.

PROSA

Ahlefeldtsgade 16, 1359 København K
Telefon: 33 36 41 41, Fax: 33 91 90 44
www.prosa.dk

Forbundet af IT-professionelle

Do WAP, do WAP

Af Petra Husum, webmaster

WAP-teknologien har ikke fået den udbredelse, som nogle sikkert drømte om. En af årsagerne er helt sikkert, at det stadig er dyrt og langsomt at hente informationer ned fra nettet. Om det også skyldes, at der ikke er et behov for denne teknologi, må stå hen i det uvisse. Men når mulighederne for meget hurtigere og billigere bæretjenester inden for de kommende år sandsynligvis/måske indfinder sig, vil det blive afgjort. Indtil videre fortsætter mobiltelefonselskaberne med at producere telefoner med WAP-understøttelse.

Hvad er WAP?

WAP står for Wireless Application Protocol. WAP's basale formål er at skabe web-lignende sider, der kan ses på små bærbare apparater såsom mobiltelefoner og PDA'er. Hvis man tidligere har arbejdet med markeringssprog som HTML, er man meget godt hjulpet. Syntaksen minder meget om HTML, f.eks. bruges tags som <p>, <img> og <a href>.

Det er ret overkommeligt at lave enkle WAP-sider med tekst og links, men jo flere funktionaliteter, jo mere kompliceret bliver det.

Den eksisterende båndbredde gør HTML for kompleks for mobiltelefoner. Derfor er der udviklet et markeringssprog, der kan bruges til programmering af WAP-sider. Sproget hedder WML (wireless markup language) og har ret begrænsede funktionaliteter. Med WML kan man specificere formatet og præsentationen af tekst, strukturere sider og linke mellem dem, indsætte inputfelter og variable. Hvis man vil have yderligere funktionaliteter, må man bruge WMLs egen version af JavaScript, nemlig WMLScript. WMLScript er et simpelt programmeringssprog, som har de mest udbredte kontrolstrukturer og syntaks, som kendes fra andre script-sprog.

WAP-protokollerne er åbne, og det vil sige, at de bliver designet, diskuteret og ejet af et demokratisk konsortium af interessenter – WAP-forum (www.wap-forum.org). WAP-protokollerne dækker både over applikationsniveauet (WML og WMLScript) og de underliggende transportniveauer.

Hvad skal man bruge?

Det er en god idé at skaffe sig en WML-editor, og dem findes der et hav af, men f.eks. WML Editor 3.2 (tysk og engelsk version) eller Zylog's WAPPage 1.0 er gode. Disse programmer kan downloades fra <http://download.cnet.com>.

Her ud over skal man bruge en WAP-simulator, så man kan se sine WAP-sider uden at skulle tænde for mobiltelefonen hver gang. Man kan f.eks. bruge SmartPhone Emulator fra www.yospace.com eller webbrowseren Opera.

Man kan også vælge at få hele dynen samlet i nogle af de programmer, som bl.a. mobiltelefonselskaberne udbyder. F.eks. tilbyder Nokia gratis programmet Nokia Mobile Internet Toolkit 3.0, der indeholder værktøjer til oprettelse af WML- og WMLScript-indhold, tilføjelse af WBMP-grafik, fejlfinding i WAP-programmer og simulering af WAP-indhold på WAP-aktiverede håndsæt.

Begrænsninger

Hvis du i forvejen kender til HTML, er det rimelig nemt at "oversætte" de kendte begreber til WML, og dermed skabe sider der kan ses på de trådløse. Men der er nogle irriterende ting, man må vænne sig til:

- Skærmstørrelsen på de mindste skærme er ekstrem lille – kun nogle få linier kan stå i et skærbillede.
- WML accepterer på ingen måde ukorrekte tags og korrekt kodning af specielle karakterer, som f.eks. &, er meget vigtig (i WAPPage 1.0 findes en kompiler!)
- Mulighederne for brug af billeder og billedbehandling er små og dårlige (WBMP-grafik)

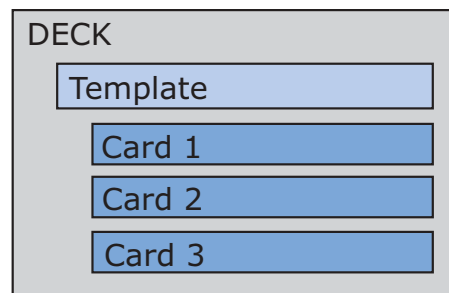
Decks og cards

Man kan ikke sidestille en WML-side med en HTML-side. En HTML-side i en browser bliver oftest sidestillet med en HTML-fil. Men en lignende WML-side vil være meget mindre på grund af skærmstørrelsen, og det giver derfor mening at sende mere end én "WML-side" af sted ad gangen, så mobiltelefonen kan

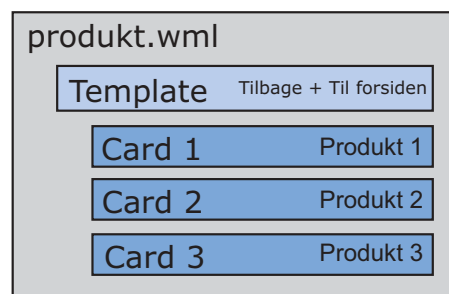
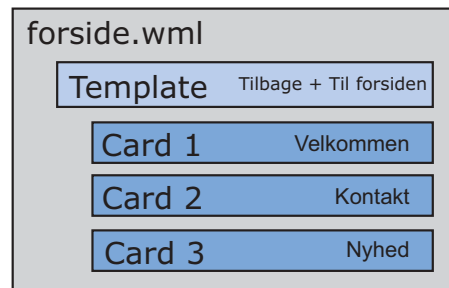
opbevare fragmenter af information til senere brug (det vil sige "lige om lidt"). Det, som man umiddelbart ville betragte som en WML-side, kan altså bedre betragtes som et fragment i en WML-side.

Denne samling af fragmenter kaldes "deck" (en stak), og fragmenterne kaldes card (kort). Indenfor hvert deck kan man lave en "template" (skabelon), der definerer fælles karakteristika for cardene i dette deck.

Rent grafisk kan det illustreres således:

Du vil måske på din WAP-site have en velkomstsider, en kontaktsider og en side med en nyhed. Alt dette kan så indeholdes i et deck, mens information om dine produkter indeholdes i et eller flere andre deck:

Hele siden består af 2 WML-filer, men fremtræder på skærmen som 6 sider. Man kan med held sammenligne brugen af cards med brugen af ankre/bogmærker/# i HTML.

I næste nummer af PROSAbladet kan du læse om, hvordan man så programmerer de to WML-filer ovenfor

PROSA – en aktiviststyret fagforening

Jeg har med interesse læst læserbrevdebatten i de sidste 2 numre af PROSAbladet. Det seneste læserbrev fra Anders Hessel (som jeg tilfældigvis modtog på PROSAs 35 år fødselsdag) rejser nogle problemstillinger, som jeg gerne vil kommentere.

Nå jeg hører kritik af fagbevægelsen med ord som pampere, kammerateri og fagforstening, kan jeg kun konstatere, at "sådan er det ikke i PROSA". PROSAs vedtægter fastslår, at foreningens øverste myndighed er Delegeretforsamlingen. Dette er også formelt/juridisk rigtigt, men efter min mening er den øverste myndighed reelt de aktive medlemmer – aktivisterne. I en over 80 år gammel arbejdersang står der "Plads for os alle, plads for alle som vil", og dette kendetegner PROSAs holdning til aktivister. Vi prøver ikke at skjule kritik, men opfordrer og tilskynder tværtimod til åben debat og dialog om vores fælles mål. Desvær-

re er det "en meget begrænset personkreds" (som Anders Hessel skriver) der er aktive i PROSA, men "initiativ straffes med aktivitet" (som flere aktivister i PROSA har konstateret), og hvis man vil fremføre sine ideer og have indflydelse, kræver det en indsats de steder, hvor beslutningerne træffes.

På DF 1999 var der (bl.a.) kampvalg både til posten som formand og til posten som organisatorisk næstformand. Taberne (der i Anders Hessels terminologi blev "vraget") blev i efterfølgende kampvalg valgt som hhv. organisatorisk næstformand og hovedbestyrelsesmedlem! Dette kan måske forekomme besynderligt for udenforstående, men i PROSA har vi ingen formelle fraktioner og en lang tradition for at samarbejde på tværs af politisk uenighed. Dette er efter min mening PROSAs styrke og vores værn mod vanetænkning og snævertsynethed. Næsten

ingen er fuldstændig enige (eller uenige) og respekterer man flertallets beslutninger, er der ingen grund til, at man ikke kan fortsætte med at præge udviklingen, selv om man har været i mindretal. Omvendt må man, når man har flertal respektere, at andre har en anden holdning og ikke af den grund afskære dem fra fortsat af have indflydelse.

"Magt korrupperer, og absolut magt korrupperer absolut!" lyder et mundheld. PROSAs forsvar mod sammenspisthed er åbenhed, demokrati og reel medlemsindflydelse. Næsten alle politiske fora i PROSA har et flertal af aktivister, og det er meget let at få indflydelse i PROSA – også som "ny". Det er der ikke mange fagforeninger, der kan prale med, og derfor er det synd, at PROSA ikke har flere aktivister. Det er derimod ikke demokrati, som Anders Hessel foreslår, at opslå midlertidige stillinger når "kvalifi-

ceret ansøger haves". Det er efter min mening skindemokrati, som kun tjener til at skjule realiteterne, "retfærdiggøre" den beslutning der allerede er truffet og spille alles tid.

For kort tid siden kom jeg i tanke om en sang skrevet i anledning af PROSAs 10 års fødselsdag – altså for 25 år siden. Sangen handler om PROSAs principper inden for fællesskab, ligeløn, solidaritet og kompetenceudvikling – emner der er lige så aktuelle i dag som dengang. Jeg vil slutte af med at citere sangens omkvæd, der beskriver min oplevelse af PROSA meget præcist:

„Det er PROSA, det er PROSA, det er os med edb
Vi har fundet os i meget,
men nu er det slut med det
Vi er mange, vi bli'r flere og
vi siger hvad vi vil
Og sammenholdet vokser –
det er det, der skal til!"

Anders Wittrup
Politisk næstformand

// For at sikre at fagforeningen varetager medlemmernes interesser og er et redskab for medlemmernes egen aktivitet, er det nødvendigt med et udstrakt medlemsdemokrati og en decentral struktur.

Medlemmerne skal hele tiden holdes orienteret om alle væsentlige spørgsmål i fagforeningen og jævnlige tage stilling til ledelsen og de fagligt valgte folks arbejde...

Medlemsdemokratiet betyder også, at beslutninger skal tages af dem, de berører, hvilket indebærer, at lokalafdelingerne må have en høj grad af selvstændighed...

Et alvorligt problem for en fagforenings slagkraft er udviklingen af fagforeningsledelsen til pampere, som har mistet kontakten med de menige fagforeningsmedlemmer. For at forhindre at de lønnede tillidsfolk udvikles til pampere, må deres lønninger ikke adskille sig væsentligt fra lønforholdene inden for faget... //

Fra PROSAs Principprogram. Du kan få det ved at henvende dig til PROSA.

Ny a-kasseleder:

Kurt, kaos og Kulhuse

PROSA er glade for at byde den nye leder af a-kassen i København velkommen. Kurt Kofoed tiltrådte stillingen den 1. februar og fik således en ilddåb med opstart af a-kassens nye edb-system og BG-banks fejludsending af girokort.

Af Julie Bech, informationsmedarbejder

Struktureret kaos

Kurt betegner selv sin start i PROSA som et struktureret kaos med mange løse ender. Selvom premieren på systemet har været professionelt planlagt i halvandet år, er der alligevel mange ting, som kan gå galt.

- Det er en uoverskuelig proces at gå fra et system til et andet, fortæller Kurt. Der er meget usikkerhed forbundet med at udskifte et system. For er noget ikke helt, som det bør være, kan man blive usikker på, om det er systemet, de data, vi har konverteret, eller er det min egen viden om systemet, som er mangelfuld? For medarbejderne betyder det, at det tager længere tid at behandle de enkelte sager lige nu. Det er først senere, når vi får rutine med a-kassesystemet, at vi kan høste frugterne af vores nye system. I starten betragtes et nyt system sjældent som et fremskridt.

Vi kommer gennem det

- Jeg er glad for min erfaring, siger Kurt Kofoed, som var projektleder på omlægningen af Teknisk Landsforbunds omlægning af a-kassesystemet.

- Jeg genoplever mine erfaringer fra mit tidligere job og kan derfor trøste mine hårdtprøvede kolleger i a-kassen med, at andre har oplevet det samme og er kommet igennem det.

Bibliotekar på barrikaderne

At Kurt Kofoed havnede i fagforeningsverdenen er ikke en tilfældighed. Han blev færdig som bibliotekar i 1978.

- Biblioteksskolen var en af venstrefløjens højborges dengang i 70'erne, husker Kurt. Han var selv aktivist i Bibliotekarforbundet og var først i arbejdsløshedsudvalget senere i Hovedbestyrelsen og i lønudvalget.

- Vi var mange på barrikaderne dengang, og pudsigt nok kæmpede jeg sam-

Kurt var i mange år aktivist i Bibliotekarforbundet. Nu er han medlem af DJØF

Foto: Shazia Khan

men med Niels Bertelsen (PROSAs næstformand, red.) imod lokalløn i starten af 1980'erne.

Paradiset i Kulhuse

Når Kurt ikke er på arbejde i PROSA bor han på Vesterbro med sin kæreste.

- Jeg flyttede ind i min nye andelslejlighed, dagen før jeg startede i PROSA, så det har været en turbulent tid på flere måder i mit liv, fortæller han. Han er far til Anders på 20 år og Mette på 18.

Ferier og mange weekender bliver afholdt i hans private paradis i Kulhuse.

- Der tager jeg op og roder, banker og graver. Mit sidste projekt er at lægge nyt

tag på huset. Jeg slapper godt af med noget håndens arbejde, forklarer Kurt.

A-kasse som sparringspartner

Kurt glæder sig til at tage fat på udfordringerne i PROSAs a-kasse.

- Det bliver spændende at arbejde i en organisation, hvor man bliver medlem, fordi man har en faglig stolthed og professionalisme. Jeg tror, at vi virkelig kan gøre en forskel for vores medlemmer. Vi har et unikt branchekendskab og en viden om mulighederne inden for uddannelse. Derfor er vi en god sparringspartner for de it-professionelle, slutter Kurt.

PROSA og SAM-DATA

Af Thor Temte, informationschef

I 1967 blev PROSA dannet som en sammenlægning af en række medarbejderforeninger på SAS. Alle foreningerne organiserede medlemmer, der beskæftigede sig med edb, enten som programmører, systemplanlæggere og -analytikere eller som operatører. Den historie har vi været inde på tidligere i denne rubrik.

I 1971 blev der etableret en særlig klub for kontorfolk i HK, der arbejdede med edb. Klubben blev kaldt SAM-DATA.

Redaktionen inviterede i den anledning hovedbestyrelsen i SAM-DATA til at skrive og forklare sig i PROSAbladet. Hvorfor nu denne nye forening for edb-folk, vi havde jo allerede en?

Vi har aftrykt redaktionens henvendelse til SAM-DATA.

Der er aldrig kommet svar fra SAM-DATA på PROSAs henvendelse.

Et PROSAblad præget af en aktiv forening

Ud over aftrykket af dette noget usædvanlige brev var samme års martsnummer af PROSAbladet præget af indlæg og orientering fra en forening, hvis 2000 medlemmer har været meget aktive i forhold til foreningens indre liv. Et kort referat fra Hovedbestyrelsemødet d. 24. aug. 1972, omtale af et kursus i Operationsanalyse ved EDB, læseteknik samt omtale af møder i PRUST – PROSAs udvalg for lønstatistik, blev der også plads til.

De store sager på dette tidspunkt var den fortsatte strid med FTF og Frederiksbergs Kommunes Kommunalforening, om hvem der skulle organisere medarbejderne på Frederiksberg Kommunes edb-central. Medarbejderne på centralen havde selv lavet en klub for de edb-ansatte og ønskede at blive medlem af PROSA. Det modsatte FKK sig imidlertid og stillede krav om, at PROSA skulle ekskluderes af FTF, hvis man fortsat fremturede. Sagen var i marts 1972 stadig uafklaret. PROSAs næstformand Jørgen Foght Rasmussen skrev om et møde mellem FTF, PROSA og FKK i den anledning. Under mødet blev der „truet med at „give markedet frit“ til HK, således at Samdata's medlemmer kunne blive tilbudt stillinger ved FKE“.

Formanden for PROSA Poul Spring skriver om PROSAs holdning til en håndfæstning mellem FTF-organisationerne. Håndfæstningen var en aftale om

ikke at optage medlemmer fra områder, der er dækket af andre organisationer i FTF. Vi vender tilbage til det videre forløb i denne sag i denne rubrik. ●

Åbent brev til SAM-DATA!

Kære HK-Samdata?

Vi har læst om dig i dit blad, EDB-Nyt, og må konstatere, at vi for det første ikke er enige om, EDB-arbejdere er fremtidens kontorfolk.

Når det er sagt, må det vel kunne tænkes, at der er ting, som vi kan samarbejde om.

Derfor skal vi foreslå, at du her i PROSA-bladet orienterer vore medlemmer om, hvad du står for, således, at disse kan finde ud af, om der er grundlag for samarbejde.

Da du postulerer, at du er alle EDB-medarbejderes fagforening, må det vel også være i din interesse, at gøre lidt reklame, og PROSA-bladet vil da også godt hjælpe dig lidt, idet vi mener, at dit første nummer af EDB-Nyt var reklame med modsat fortegn.

Så skriv derfor trygt til PROSA-bladet, og dit indlæg vil blive optaget.

PS.: Måske må vi til gengæld skrive i EDB-Nyt en gang?

Med venlig hilsen

PROSA-bladet

BOG - INFO

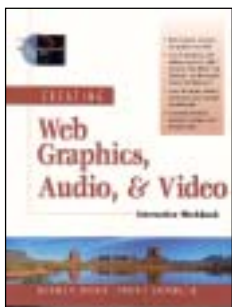
MICROSOFT WINDOWS XP UNLEASHED

Windows XP Unleashed guides the advanced reader through nearly every Windows XP topic imaginable giving ideas and solutions practical to typical problems encountered by professionals. Examples of topics covered are: Installations, use, and maintenance; Performance tuning; Optimizing memory; Detailed registry info; Pushing hardware profiles to their limits; XP system tools; How to build network bridges between Dissimilar operating systems; Working with compatibility modes to enable older O/S to interact with XP; Device driver rollback; Automatic driver update; Ensuring perfect printing always; Maximizing XP for the internet, intranet, and security.

Forfatter: Terry W. Ogletree
ISBN: 0672322803
Normalpris: kr 597,-
Medlemspris kr. 447,-

CREATING WEB GRAPHICS, AUDIO, AND VIDEO INTERACTIVE WORKBOOK

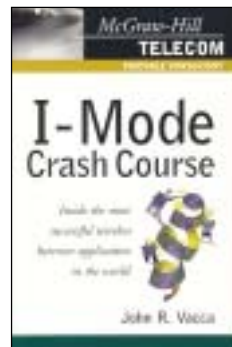
Your hands-on guide to creating effective Web media with Adobe and Macromedia tools! Web multimedia, animation, and graphics in one book Learn by doing! Easy, skill-building exercises for Adobe Premiere, AfterEffects, and Photoshop, and Macromedia Director and Shockwave Covers the creative, technical, and business issues associated with Web media An essential tutorial for webmasters, designers, and developers alike

Now, there's a hands-on tutorial for everyone who needs to create and deliver powerful Web streaming media, animation, or graphics. Even if you have little or no Web media experience, this book's hands-on exercises are designed to help you discover the true power of Adobe Premiere, AfterEffects, and Photoshop, and Macromedia Director and Shockwave—quickly. This process-oriented guide offers realistic

guidance on all three aspects of delivering great Web multimedia and graphics: creative, technical, and business. Easy exercises and interactive labs help you develop, reinforce, and gain confidence in your skills—fast Covers Web graphics, audio, and video in one book Presents real-world, step-by-step processes and workflows Coverage includes: graphics standards, Web color, Web audio and video production, media preparation, and more Free interactive Web site contains sample projects, bonus self-review questions, and other added-value resources.

Forfatter: Michael R. Mosher
ISBN: 0130865907
Normalpris: kr 537,-
Medlemspris kr. 456,-

I-MODE CRASH COURSE

The wireless Internet service that dominates the Japanese market—mushrooming from 3 to 17 million users in a single year—is coming to the United States and Europe. i-mode Crash Course helps you prepare, whether your interest is technical or financial—whether you're offering the killer app or competing against it—even if you're simply a consumer who wants to get on top of the latest technology.

Forfatter: John R. Vacca
ISBN: 0071381872
Normalpris: kr. 409,-
Medlemspris: kr. 347,-

Forfatter: John R. Vacca
ISBN: 0071381872
Normalpris: kr. 409,-
Medlemspris: kr. 347,-

BOG - INFO

CORE MYSQL

The comprehensive, code-rich MySQL guide for expert developers. Contains in-depth explanations and example code for designing and building enterprise-level systems Includes advanced coverage of security, data storage, optimization, distributed databases, and other complex topics Presented by leading open-source expert Leon Atkinson—author of the best-selling Core PHP Programming

Experienced developers worldwide are choosing MySQL as a low-cost, open-source foundation for their key Web applications. Now, here's a book that gives them all the code and insight they need to build enterprise-class MySQL applications—fast.

Core MySQL starts by introducing the fundamentals of MySQL: SQL queries, database design, normalization, transactions, and concurrency. It then systematically reviews each of MySQL's most important features, and presents efficient techniques for interacting with MySQL databases directly from C, Java, PHP, Perl, Python, and other programming environments. Coverage includes: Installing and interacting with MySQL—including a detailed introduction to MySQL's SQL implementation Data types, variables, column types, built-in functions, and command-line utilities Comprehensive coverage of using MySQL's C API MySQL administration, backup, and disaster recovery Application optimization and security Distributed database development Extending MySQL with added functionality Building databases that can be transitioned to other database platforms Thoroughly reviewed by MySQL lead developer Michael Widenius, Core MySQL gives professionals exactly what they've been searching for: an authoritative, thorough, example-rich guide to enterprise-class MySQL application development

Forfatter: Leon Atkins
ISBN: 0130661902
Normalpris: kr. 530,-
Medlemspris: kr. 450,-

Forfatter: Leon Atkins
ISBN: 0130661902
Normalpris: kr. 530,-
Medlemspris: kr. 450,-

FTU BOGHANDEL

**Månedens tilbud for
Prosa-medlemmer
- 25% rabat**

MICROSOFT WINDOWS XP UNLEASHED

Halmstadgade 6, 8200 Århus N
Tlf: 86100338 Fax: 89373555
E-mail: ftu@ats.dk
www.ftu.dk

Ny lov om barsel

Regeringen har fremsat lovforslag om at forlænge barselsorloven til et år. Hovedprincippet i forslaget er, at forældrene får barselsorlov på fulde barselsdagpenge i 52 uger.

Fra barnet er 14 uger gammelt, får begge forældre ret til 32 ugers orlov, som de frit kan fordele imellem sig. De kan vælge at holde orloven sammen eller i forlængelse af hinanden. Forældrene har tilsammen ret til fulde dagpenge i 32 uger.

Hvis forældrene ønsker det, har de ret til at forlænge orloven med otte uger, så de i stedet får 40 uger fra barnet er 14 uger gammelt. Retten til fulde dagpenge er dog fortsat 32 uger. Det betyder, at forældrene i de 40 uger får udbetalt et beløb, der svarer til 32 uger med fulde dagpenge.

Beskæftigede lønmodtagere og selvstændigt erhvervsdrivende har ret til at

forlænge orloven med yderligere 6 uger, så de i stedet får 46 uger, fra barnet er 14 uger gammelt. Her gælder det også, at forældrene fortsat har ret til 32 uger med fulde dagpenge. Det betyder, at forældrene i de 46 uger får udbetalt et beløb, der svarer til 32 uger med fulde dagpenge.

Del af orlov kan udskydes

Familierne får efter forslaget ret til at udskyde mellem otte og 13 uger af barselorloven til et senere tidspunkt. De skal dog holdes, før barnet fylder ni år. De udskudte uger af orloven skal holdes i én sammenhængende periode.

Hvis du skifter job, beholder du den ret overfor den nye arbejdsgiver.

Forslaget giver dig også mulighed for at aftale med din arbejdsgiver at udskyde op til 32 uger af barselorloven. De

udskudte uger kan holdes drypvis, indtil barnet fylder ni år.

Hvis du skifter job, skal du indgå en ny aftale med den nye arbejdsgiver.

Født efter loven træder i kraft

Forældre, der får børn efter at loven er trådt i kraft, er omfattet af de nye regler om en fleksibel barselsorlov. Loven forventes at træde i kraft omkring 1. april 2002.

Født før 1. januar 2002

For forældre til børn, der er født før den 1. januar 2002, gælder de eksisterende regler om barsel- og børnepasningsorlov stadig. Det betyder, at de forældre fortsat kan søge om børnepasningsorlov efter reglerne, som de er i dag.

Født i perioden fra 1. januar 2002 og frem til loven træder i kraft

Forældre til børn, der er født i perioden fra 1. januar 2002, og frem til lovforslaget er trådt i kraft, er som udgangspunkt omfattet af de eksisterende regler om barsel- og børnepasningsorlov, men de kan vælge at følge de nye regler om en fleksibel barselorlov. De kan dog først foretage valget mellem de to regelsæt, når de nye regler er trådt i kraft. ●

HB-møde på Kolle Kolle

Der er tradition for, at Hovedbestyrelsen på sit første ordinære møde afholder et mini-seminar. Denne gang var titlen: DF 2002 og hvad så? Emnerne, der blev taget op på de forskellige workshops, var: Hvordan opnår PROSA en tydeligere profil? Hvordan afholdes DF hvert 2. år, og hvilke konsekvenser har det? Og sidst, men ikke mindst, hvordan får PROSA flere aktive?

Det var nogle af de spørgsmål, der blev arbejdet med i grupperne, og som hovedbestyrelsen skal arbejde videre med i den kommende tid.

Seminaret var ikke den eneste aktivitet på Kolle Kolle. Hovedbestyrelsen tog fat på en række andre emner og fik bl.a. en fyldig orientering om, hvad der foregår i forbundet og lokalafdelingerne:

- Der er gennemført en undersøgelse af PROSA-medlemmernes psykiske arbejdsmiljø. Undersøgelsens resultater vil blive formidlet til medlemmerne via en række artikler i PROSAbladet.
- Lederuddannelse skal opfattes som et selvstændigt fagområde. Derfor skal der etableres uddannelser i generel ledelse, mener PROSAs uddannelsesudvalg. Hvis vi skal til at blande os mere i lederspørgsmål, bør HB diskutere, om PROSA skal optage ledere.

- PROSA/STAT finder det indgåede forlig mellem Finansministeriet og CFU så ringe, at de anbefaler medlemmerne at stemme nej. STAT begrundet nej'et med den lave lønstigning, øget effektivisering og øget arbejdspress (se også denne måneds Faglig Talt, s. 9, red.).
- CSC's ledelse mener, at der i øjeblikket er en "overskudskapacitet" på medarbejdersiden. Derfor har ledelsen foreslået, at en kommende lønstigning på 6% ikke udmøntes fuldt ud.
- Indtjeningen i SAS er faldet og der skal spares 2.5 mia. kr. Det ser dog ikke ud til, at berøre it-medarbejderne
- Henrik Kroos har været til høring om den nye antiterrorlov. Ved høringen var der ingen tekniske eksperter til stede. Henrik Kroos og Steffen Stripp tilbød derfor retsudvalget deres assistance (siden har PROSA haft foretræde for retsudvalget).
- Lønstatistikken er ved at være klar. Det ser ud til, at den generelle stigning kommer til at ligge omkring 5.4%, hvilket er en del mindre end forrige år. (Lønstatistikken kommer med PROSAbladet i april, red.).

tht

Helside 4 farve SAS

PROSA i Odense indbyder til foredrag om: Brug af e-mail og Internet

@

@

@

@

@

@

Stadig flere sager drejer sig om medlemmer, der er blevet fyret, fordi de har surfet på internettet eller har sendt private e-mails i arbejdstiden. Men ofte overtræder arbejdsgiverne de regler, der gælder for logning og kontrol af medarbejdernes brug af internet og e-mail?

Advokat Anne Kathrine Schøn, Landwell Advokataktieselskab, vil gennemgå reglerne for brugen af e-mail og internet i arbejdstiden. Du får også gode råd til, hvordan jeres arbejdsplads kan implementere en politik på området.

- Tid:** Mandag den 8. april 2002, kl. 18:30 - ca. 21:30.
Sted: PROSAs kursus-lokale, Nørregade 32, 1., Odense.
Traktement: Ost og rødvin efter foredraget, ca. 21.45.
Pris: Gratis for PROSA-medlemmer - 150,- kr. for øvrige.
Tilmelding: Senest fredag, den 5. april 2002 via:
e-mail: pio@prosa.dk - fax: 6617 7911 - tlf: 6617 9211.

Ønsker du løbende en e-mail om kommende arrangementer i Odense, så send din mail-adresse til pio@prosa.dk

Announce IT-VEST

Annonce Softwaretest

Hold øje med overvågningen

Ny teknik gør overvågning til en fare på stadig flere arbejdspladser. På computerbaserede arbejdspladser efterlader de ansatte så mange spor, at det er blevet uhyggeligt nemt for arbejdsgiveren at følge med i de ansattes gøren og laden.

Derfor udsender FTF nu håndbogen "Hold øje med overvågningen". Bogen påpeger farerne, beskriver reglerne og foreslår aftaler, som kan begrænse overvågningen til det strengt nødvendige.

Fordi overvågningsformerne ændrer sig sammen med teknikken, er det vigtigt at lave nogle generelle retningslinjer for arbejdspladsen, så overvågning ikke

opstår, blot fordi teknikken gør det muligt. Gennemgangen af love og regler viser, at reglerne alene ikke giver de ansatte den tilstrækkelige beskyttelse. Få idéer til aftaler og regler på din arbejdsplads ved at læse bogen.

Håndbogen "Hold øje med overvågningen" koster:

Ved køb af 1-4 stk. 15,-
Ved køb af 5-9 stk. 10,-
Ved køb af >100 stk. 7,-

Ved henvendelse i PROSA er pjecen gratis for medlemmer af PROSA

Få styr på etikken

Med pjecen God databehandlingsskik - en etisk guide for professionelle it-folk kan du få styr på etikken som systemudvikler. Pjecen opstiller et kodeks for den etik og faglig moral, som bør være basis for alle, som arbejder professionelt med it.

Hvad gør jeg, når jeg skal overvåge mine kollegers e-mail og internetforbrug? Hvad gør jeg, hvis jeg bliver pålagt at aflevere noget som ikke er helt færdigt til en kunde?

De spørgsmål og flere til kan du få svar på i pjecen.

Du kan få pjecen ved at henvende dig til PROSA.

En etisk guide for professionelle IT-folk

God
Databehandlingsskik

**DENNE PJECE ER NR. 6 I
SERIEN A-KASSEINFORMATION
FRA EDB-FAGETS A-KASSE.**

- Nr. 1 På vej til ledighed
- Nr. 2 Dagpengeperioden
- Nr. 3 Aktivperioden
- Nr. 4 Selvstændig virksomhed som bibeskæftigelse
- Nr. 5 Dagpenge under ferie til dimittender
- Nr. 6 Sygdom og barsel under ledighed og aktivering
- Nr. 7 Dagpenge og aktivering for unge under 25 år
- Nr. 8 Efterløn og Efterlønsbidrag
- Nr. 9 Dagpenge i udlandet

Pjecerne kan rekvireres ved henvendelse til PROSAs a-kasse.

**PROSAs
Datacaféer**

PROSAs datacaféer er blevet udbygget, således at alle interesserede medlemmer burde kunne få udbytte af "apparaturerne/softwaren".

Medlemmer i arbejde, ledige, kursister, internet-freaks og andet godtfolk er velkomne i de lokale datacaféer.

Århus Mindegade 8, 1. sal
8000 Århus C
tlf. 87 30 14 16
Fast åbningstid:
Dagligt 10 - 15
onsdag - 19 - 22

Odense Nørregade 32, 1. sal,
5000 Odense C
tlf. 66 17 92 11
(kun efter aftale)

København Ahlefeldtsgade 16,
1359 København K.
tlf. 33 36 41 35
Åben i dagtimerne
10 - 15

**Drop indenom én af caféerne og se om ikke der skulle være noget interessant for dig.
På gensyn i en af caféerne.**

annonce - deadline

Næste nummer af PROSAbladet udkommer den 15. april

Deadline for stillingsannoncer:

Tirsdag den 2. april
med morgenposten

DG Media A/S
Store Kannikestræde 16
1169 København K
Telefon: 70 27 11 55
Fax: 70 27 11 56
E-mail: epost@dgmedia.dk

Kurser og foredrag i PROSA

Java grundlæggende

Kurset skal sætte deltagerne i stand til at forstå Java-sprogets muligheder og begrænsninger samt at kunne lave små programmer og forstå større. Kurset fordrer programmerings erfaring.

XSLT

XML er fremtidens datakommunikationsform. Her kan du lære, hvordan vi kan bruge freewaresproget XSLT til at transformere og formattere XML-dokumenter. Vi kigger på XSLT processorer og sammenligner med DOM og SAX.

PHP mod MySql

Her gennemgås, hvordan vi får PHP og MySql til at snakke sammen. Brug de 2 freeware-værktøjer til at lave en database-dreven hjemmeside.

MySql/PHP/XML Workshop

Vi samler alle teknologierne fra forårets kurser i MySql, PHP, XML og XSLT og bygger en database-dreven applikation til vores hjemmeside. Man kan have arbejdet på den i forve-

jen og kan her få hjælp til at bygge den færdig, eller man kan få bygget den her. Vi når nok ikke en hel applikation på en dag, men det er også meningen, at vi stykker de enkelte dele fra de øvrige kurser sammen.

Lingo

PROSA har modtaget mange henvendelser om netop kurser i Lingo, og derfor har vi selvfølgelig taget det på programmet. Vi ser kort på Director som program, hvad Lingo kan bruges til, styring af video, navigation m.v. Når kurset er slut, skulle alle gerne have produceret et lille spil.

Firewalls

Sikkerhed på internettet er alfa og omega. På dette kursus kan du få mulighed for at gå i dybden med firewalls. Kurset forsøges afholdt uafhængigt af software-leverandør, således at du får en helt grundlæggende indsigt i og forståelse for en firewalls funktion.

På kurset gennemgås sikkerhedsaspekterne ved en firewall, eksempler på forskellige firewall-løsninger, en række øvelser i opsætning, test og overvågning af firewalls, samt hvilke foranstaltninger, som skal foretages ved forskellige typer af brud.

*Vel mødt til PROSAs kurser:
Jesper Svarre/kursus@prosa.dk*

Kursuskalender

Dato	Form	Emne	Sted
16 - 17/3	Kursus	Lingo	Århus
23 - 24/3	Kursus	Java Grund	København
6 - 7/4	Kursus	Lingo	København
13 - 14/4	Kursus	Firewalls	København
20 - 21/4	Kursus	PHP mod SQL	København
4/5	Workshop	MySql/PHP/XML	København

**Tid, sted, priser, andre kurser
og meget mere
kan du finde på
www.prosa.dk/kursus**

FAGLIGE KURSER 2002

PROSA opfordrer fagligt interesserede medlemmer, tillidsrepræsentanter, APR'er til at supplere deres viden om arbejdsmarkedsspørgsmål ved at deltage i PROSAs faglige kurser. Kurserne er tilrettelagt, så du kun behøver at rive en dag ud af kalenderen.

Grundmodul 1

Den 18., 19. og 20. april 2002 i Karrebæksminde på Karrebæksminde FerieCenter, Enø Kystvej 55, 4736 Gilleleje.

Grundmodul 1 er første del af PROSAs faglige uddannelse. PROSAs faglige kurser er opbygget i en række grundmoduler fra 1 til 4 med stigende kendskabsindhold. Det er tanken med grundmodul 1, at man skal introduceres til nogle af de faglige problemstillinger, der forekommer på den IT-relaterede del af arbejdsmarkedet. På grundmodul 1 vil der være en introduktion til funktionærloven, herunder kontraktforhandlinger og rettigheder på arbejdsmarkedet. Der vil ligeledes være rig mulighed for at udveksle erfaringer med andre PROSA medlemmer.

Grundmodul 2

Den 19., 20. og 21. september 2002 på Blommenslyst Kro ved Odense.

Grundmodul 2 er anden del af PROSAs tillidsrepræsentantuddannelse, beregnet for medlemmer, der ønsker et bredere kendskab til ansættelsesregler, love og retspraksis. Tanken med grundmodul 2 er at give deltagerne et nuanceret indblik i, hvad der kræves for at kunne varetage egne og kollegers interesser.

Forhandlingskursus 2

Den 14., 15. og 16. marts 2002 i Gilleleje Kursus og FerieCenter, Tinkerup Strandvej 8A, 3250 Gilleleje.

Forhandlingskursus 2 er et PROSA-tilpasset forhandlingskursus, som er købt af FTF (Funktionærernes og Tjenestemændenes Fællesråd). Formålet med forhandlingskursus 2 er at træne deltageres kommunikative færdigheder i forhandlingssituationer. Følgende emner vil blandt andet blive gennemgået: Den interessebestemte forhandling, alternativer til forhandling, konfliktforståelse og den vanskelige modpart. Forudsætning for at deltage på Forhandlingskursus 2 er, at du enten har deltaget på PROSAs tidligere forhandlingskursus eller på FTFs G1.

Kursusprisen inklusiv overnatning og fortæring er kr. 4.000 pr. kursus. Bemærk, at alle kurser begynder torsdag kl. 19.00.

Tilmelding via hjemmesiden:

http://www.prosa.dk/Kurser/Kurser_og_foredrag/faglige_kurser.shtml.

Yderligere oplysning bedes rettet til

Nini Bisgaard, 33 17 92 17, nbd@prosa.dk.

Ny pjese om persondataloven – for IT-folk

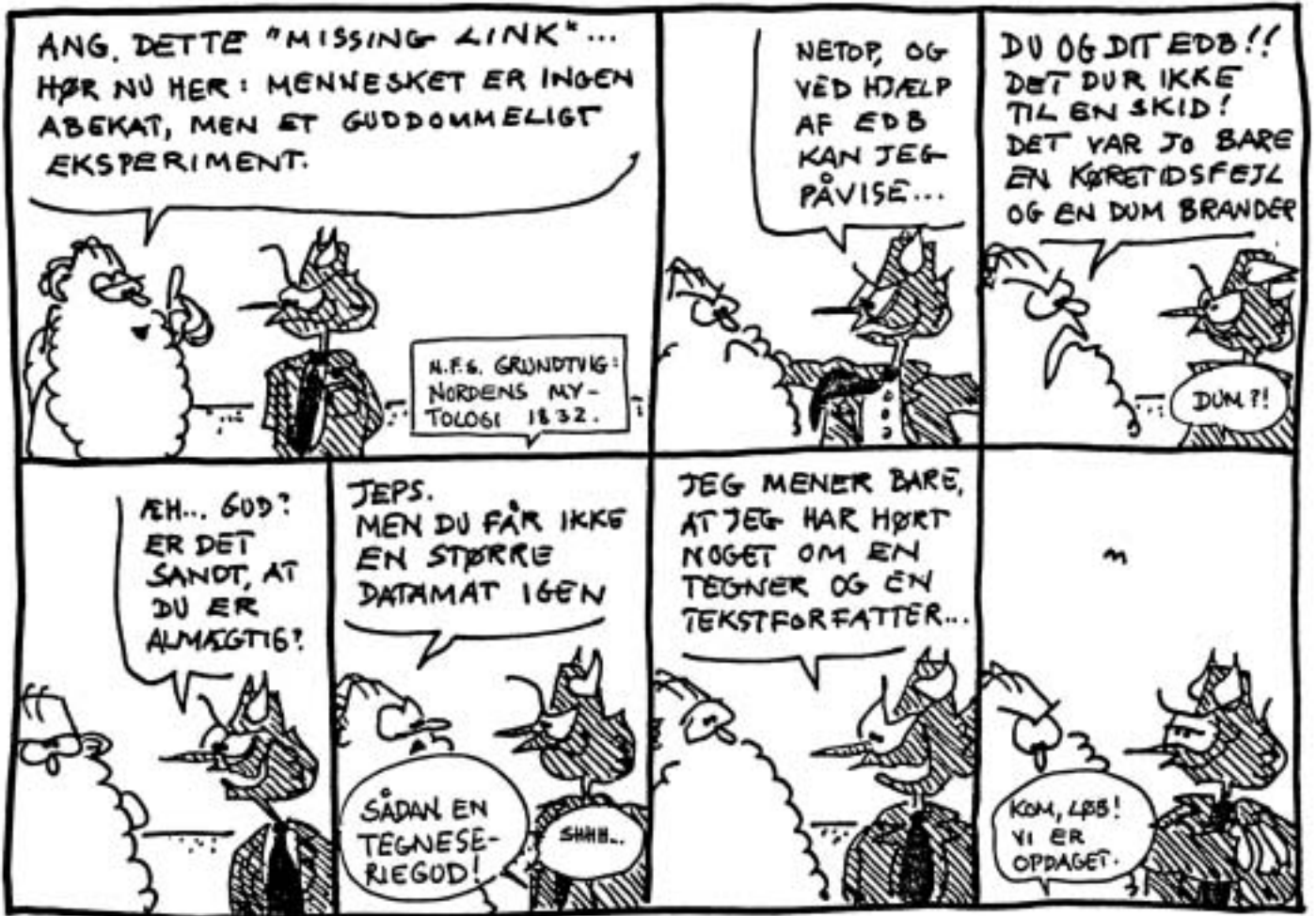
Steffen Stripp, datanom og tidligere formand for PROSA, giver i pjecen "Persondataloven" vejledning for IT-professionelle om persondataloven. Alle der udvikler eller er driftsansvarlige for IT-systemer, der behandler personoplysninger, er forpligtet til at kende til persondataloven. Også forpligtet til, at behandlingen af oplysninger sker efter gældende regler.

På www.prosa.dk/persondataloven findes en FAQ sektion. Det er også her, du kan klikke dig ind og læse svar på medlemmers spørgsmål om lovgivningen.

Pjecen kan fås ved henvendelse til PROSA og er gratis for medlemmer.

www.prosa.dk

- hjemmesiden for professionelle IT-folk

PROSA

Forbundet af IT-professionelle

Hovedkontor, a-kasse, afdelingskontor og lokalkontor

København
Hovedkontor og A-kasse
Ahlefeldtsgade 16,
1359 Kbh. K.
Kontortid: kl. 10 - 15
Tlf.: 33 36 41 41
fax: 33 91 90 44
A-kassen Kbh.: 33 36 41 42
E-mail:
akasse-kbh@prosa.dk
formand@prosa.dk
faglig-kbh@prosa.dk

Århus
Afdelingskontor
Mindegade 10,
8000 Århus C.
Kontortid: kl. 10 - 15
Tlf.: 87 30 14 14
fax: 87 30 14 15
A-kassen tlf.: 87 30 14 01
E-mail:
faglig-arh@prosa.dk
akasse-arh@prosa.dk

Odense
Lokalkontor
Nørregade 32, 1.
5000 Odense C
Kontortid: kl. 10 - 15
Tlf.: 66 17 92 11
fax: 66 17 79 11
E-mail:
faglig-ode@prosa.dk

Aalborg
Lokalkontor
Steen Blichersgade 10,
9000 Aalborg
Kontortid: Sidste torsdag
i hver måned kl. 13 - 18
Tlf.: 9816 9130
Fax: 9816 4730

Lokalafdelinger

PROSA/CSC
Sekretær: Anders Laustsen
Retortvej 6-8, 2500 Valby,
Tlf. 36 14 40 00

PROSA/KMD
Sekretær: Lars Keller
Ahlefeldtsgade 16,
1359 Kbh. K.
Tlf. 33 36 41 42

PROSA/SAS
Formand: Annette Hansen
Engvej 165, 2300 Kbh. S.
Tlf.: 32 32 00 00

PROSA/STAT
Ahlefeldtsgade 16,
1359 Kbh. K.
Tlf.: 33 36 41 21

PROSA/VEST
Mindegade 10,
8000 Århus C.
Tlf.: 87 30 14 05

PROSA/ØST
Ahlefeldtsgade 16,
1359 Kbh. K.
Tlf.: 33 36 41 27

PROSA/STUD
Mindegade 10,
8000 Århus C.
Tlf.: 87 30 14 12

Formanden, næstformand og faglige sekretærer

Henrik Kroos
Formand
Direkte: 33 36 41 25
Privat: 33 13 05 70
E-mail: hek@prosa.dk

Steen Andersen
Faglig sekretær
Direkte: 33 36 41 21
Privat: 35 42 69 75
E-mail: san@prosa.dk

Hanne Lykke Jespersen
Faglig sekretær
Direkte: 87 30 14 05
Privat: 86 41 54 94
E-mail: hlj@prosa.dk

Mogens Sørensen
Faglig sekretær
Direkte: 33 36 41 27
Privat: 33 91 46 49
E-mail: mos@prosa.dk

Niels Bertelsen
Næstformand
Direkte: 33 36 41 23
Privat: 44 95 39 06
E-mail: nib@prosa.dk

Eva Birch Christensen
Faglig sekretær
Direkte: 33 36 41 28
Privat: 33 91 19 47
E-mail: ebc@prosa.dk

Carsten Larsen
Faglig sekretær
Direkte: 33 36 41 98
Privat: 65 91 31 36
E-mail: cla@prosa.dk

OL for nørder

En ny kampsport for nørder har set computerskærmens lys. Den hedder Googlehack, og alle kan være med. Indtast to ord, der giver resultatet 1-1- af-1 hos søgetjenesten Google, så har du fundet en Googlehack...

Af: Karsten Bengtsson, San Francisco

Velkommen til OL for nørder. Dette er en ny kampsport, som alle med en computer og en internet-forbindelse kan deltage i.

Reglerne er simple og klare. Det gælder om at indtaste to eksisterende ord (uden brug af anførelsestegn) hos søgetjenesten Google. Hvis de elektroniske „edderkopper“ – efter at have søgt på internettets tre milliarder web-sider – kommer tilbage med resultatet „1-1 of 1“, har man fundet en Googlehack.

Det drejer sig med andre ord om at finde en ordkombination, som kun findes på en eneste web-side i hele den elektroniske myretue, der hedder internettet.

Enhver tosse kan finde en ordkombination, der eksempelvis giver 1-10 ud af 23994. Det kender de fleste til. Det er også forholdsvis let af finde en kombination, der ikke findes på nogen web-side, hvilket giver meddelelsen „ikke fundet“. Udfordringen for deltagere i familiesporten Googlehack er derfor at finde den eneste ene web-side blandt milliarder, hvor de to ord findes.

De to ord skal være *rigtige* ord, hvilket i Googlehack-sporten defineres ved, at de skal være optaget i Dictionary.coms fortegnelse over det engelske sprog. Spillet findes endnu kun på engelsk – og eksempler på „cool“ Googlehacks er derfor engelske.

Her følger et par stykker:
charabanc linux
symbolics vapidly
alkyl onomatopoeia
fetlock zoroastrianism
cardiopulmonary ragamuffin

Sværere og sværere

Internettet består - ved sidste optælling - af 3 milliarder web-sider og vokser stadig. Derfor bliver kampsporten Googlehack da også sværere og sværere – i modsætning til andre mere almindelige OL-sportsgrene, hvor ny teknologi til stighed gør det lettere at sætte nye verdensrekorder.

At sætte verdensrekorder inden for disciplinen Googlehack er imidlertid svært. Alene pointudregningen kan give de fleste grå hår i hovedet. Men hovedreglen er, at jo mere almindelige ord, man bruger i sin ordkombination, desto større score opnår man. Det betyder, at hvis man har fundet en Googlehack, så skal man indtaste hvert ord separat hos Google og se, hvor mange resultater det giver. Og her gælder det modsatte: jo flere „hits“ de anvendte ord giver – desto bedre. For jo mere almindelige de to ord er hver for sig – desto bedre – selvom de som kombination naturligvis kun må findes på en eneste web-side i universet.

Spillet kan naturligvis også spilles uden den noget omstændelige point-udregning. Faktisk findes der en hel fraktion indenfor Googlehack, der hårdnakket hævder, at alle Googlehacks er lige, og at konkurrenceelementet ikke bør findes i denne specielle OL-sportsgren for nørder.

Ikke spild af tid

Opfinderen af udtrykket Googlehack hedder Gary Stock. Han har oprettet sin egen web-side, hvortil fundne Googlehacks kan rapporteres

(<http://www.unblinking.com/heh/googlehack.htm>).

Men i det øjeblik de bliver optaget på Stocks web-side, er det pågældende

Googlehack naturligvis ikke længere en Googlehack – idet ordkombinationen nu findes på mindst to web-sider – den oprindelige og Gary Stocks.

Googlehacks er således et temmelig flygtigt begreb. Men det ændrer ikke ved ens fund. Når Googlehacks først er rapporteret til rette Googlehack-myndighed, bliver de straks erklæret for sande Googlehacks og vil forblive sådanne i al evighed – uanset hvordan internettet ændrer sig.

Mange vil naturligvis hævde, at hele ideen om Googlehacks er spild af tid. Men det mener Gary Stock ikke.

- Jeg håber, at spillet vil få folk til at vandre rundt på nettet uden nogen målrettet indstilling – sådan som man gjorde det i gamle dage, siger Gary Stock og henviser til tiden før 1998.

- Spillet kan også lære brugerne, at det er muligt at finde en hel specifik web-side, hvis man blot bruger den rette kombination af ord, tilføjer Stock.

Googlehack daterer sig tilbage til 1997, da en australsk matematikstuderende ved navn Andrew Mitchell introducerede det på University of New South Wales. Mitchell spillede det ganske vist ved at anvende søgetjenesten Alta Vista, men bortset fra det var spillet det samme.

- Det undrer mig ikke, at spillet er opstået igen, siger Andrew Mitchell.

- Hvis der er en ting, jeg har lært om internettet, så er det, at gode ideer opstår igen og igen.

Der findes en standard web-side med to søgefelter, hvorfra Googlehack kan spilles direkte. Adressen er:

<http://myriadis.com/googlehacker/whacker.asp>